

Sommersemester - Εαρινό Εξάμηνο

2016

Περιγραφές Μαθημάτων

Vorlesungsverzeichnis

FACHBEREICH FÜR DEUTSCHE SPRACHE UND LITERATUR

ΤΜΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Ε.Κ.Π.Α.

Περιγραφές Μαθημάτων ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016	6
Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις DAY 01.....	6
Γενική περιγραφή για όλη τη σειρά μαθημάτων κορμού (ΠΓΑ Ι – ΠΓΑ ΙV).....	6
Μαθήματα κορμού	7
Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις Ι (ΠΓΑ Ι).....	7
Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις ΙΙ (ΠΓΑ ΙΙ).....	7
Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις ΙΙΙ (ΠΓΑ ΙΙΙ).....	8
Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις ΙV (ΠΓΑ ΙV).....	9
Ειδικά μαθήματα	10
Βασική Γραμματική	10
Δομές επιστημονικού λόγου	11
Προφορικός λόγος στον ακαδημαϊκό τομέα.....	11
2 ^ο και 4 ^ο εξάμηνο (Grundstudium).....	12
Σύνταξη (Ζητήματα Γερμανικής Σύνταξης) DGY 13.....	12
Εισαγωγή στη Διδακτική Ι DGY 18.....	12
Λογοτεχνία του 20ου αιώνα DLY 24.....	13
Σημασιολογία DGY 15.....	14
Πραγματολογία DGY 17	15
Εισαγωγή στην Διδακτική ΙΙ DGY 19.....	15
Θεωρία της Λογοτεχνίας DLY 26.....	16
Λογοτεχνία 19 ^{ου} αιώνα DLY 23.....	16
Εισαγωγή στην Επιστ. της Λογοτεχνίας ΙΙ DLY 21	17
Προπαρασκευαστικό DAY 02.....	17
6ο και 8ο εξάμηνο (Hauptstudium)	18

Γλωσσολογία.....	18
Α Ομάδα.....	18
Θεωρία Σύνταξης DGA 32.....	18
Λεξικολογία DGA 34.....	19
Φρασεολογία (Συγκριτική Φρασεολογία) DGA 38.....	19
Β Ομάδα.....	20
Εμπειρική Γλωσσολογική Έρευνα DGB 44.....	20
Γλωσσολογία της Γραφής DGB 46.....	21
Γ Ομάδα.....	21
Υπολογιστική Γλωσσολογία DGC 49.....	21
Γλωσσολογική Μεταβολή/ Ιστορία της Γλώσσας DGC 50.....	22
Δ Ομάδα.....	22
Νέες τεχνολογίες στην εκμάθηση της ξένης γλώσσας: Ψηφιακά εργαλεία στο μάθημα της ξένης γλώσσας DGD 54.....	22
Η Γερμανική ως δεύτερη ξένη γλώσσα DGD 55.....	23
Λογοτεχνία.....	24
Α Ομάδα.....	24
Κλασικισμός DLA 61.....	24
Thomas Mann – Franz Kafka – Bertolt Brecht DLA 66.....	25
Γερμανική Λογοτεχνία 1900 – 1945: Λογοτεχνία και αναθεώρηση της ζωής DLA 65.....	25
Β Ομάδα.....	26
Θεωρία Λογοτεχνικών Ειδών I: Πεζογραφία DLB 69.....	26
Λογοτεχνία και Μέσα DLB 71.....	27
Γ Ομάδα.....	27
Μετάφραση Λογοτεχνικών Κειμένων με έμφαση στην Ιστορική Εποχή DLC 76.....	27

VORLESUNGSVERZEICHNIS - SOMMERSEMESTER 2016

Κριτική Λογοτεχνικής Μετάφρασης DLC78.....	29
Διδακτική Λογοτεχνικών Κειμένων DLC 80	30
Δ Ομάδα.....	31
Γερμανική Φιλοσοφία DLD 83	31
Σύγχρονος Γερμανικός Πολιτισμός DLD 84.....	31
Kursbeschreibungen Sommersemester 2015-16.....	33
Studienprogramm „Sprachpraktische Übungen (SPÜ)“ DAY 01.....	33
Allgemeine Kursbeschreibung für alle Hauptkurse (SPÜ I – SPÜ IV)	33
Hauptkurse.....	34
Sprachpraktische Übungen I (SPÜ I)	34
Sprachpraktische Übungen II (SPÜ II)	35
Sprachpraktische Übungen III (SPÜ III)	35
Sprachpraktische Übungen IV (SPÜ IV).....	36
Spezialkurse	37
Grundlagen der Grammatik	37
Wissenschaftssprachliche Strukturen	38
Grundstudium.....	38
DGY 13 – Syntax	38
DGY 18: Einführung in die Didaktik des Deutschen als Fremdsprache I	39
DLY 21 Einführung in die Literaturwissenschaft II	40
DLY 24 Literatur des 20. Jahrhunderts.....	40
DGY 15 –Semantik	41
DGY 17 Pragmatik.....	42
DGY 19 Einführung in die Didaktik Deutsch als Fremdsprache II	42
DLY 23: Literatur des 19. Jahrhunderts.....	42
DLY 26 Literaturtheorie	43

DAY02 Einführung in das wissenschaftliche Arbeiten	43
HAUPTSTUDIUM.....	44
Linguistik	44
Gruppe A	44
DGA 32 Syntaxtheorie.....	44
DGA 34 Lexikologie	44
DGA 38:.....	45
PHRASEOLOGIE: Kontrastive Phraseologie	45
Gruppe B	46
DGB 44:.....	46
Empirische Linguistische Wissenschaftliche Untersuchung	46
DGB 46: Schriftlinguistik	47
Gruppe C	47
DGC 49:.....	47
Computerlinguistik.....	47
DGC 50: Sprachgeschichte.....	48
Gruppe D.....	49
DGD 54:.....	49
Neue Technologien beim Fremdsprachenlernen: Digitale Lernwerkzeuge im Unterricht Deutsch als Fremdsprache	49
DGD 55 Das Deutsche als zweite Fremdsprache	50
Literaturwissenschaft	50
Gruppe A	50
DLA 66 Thomas Mann – Franz Kafka – Bert Brecht	50
DLA 65 Deutsche Literatur 1900 – 1945: Literatur und Lebensreform	51
DLA 61: Weimarer Klassik	52

VORLESUNGSVERZEICHNIS - SOMMERSEMESTER 2016

Gruppe B 53

DLB 69: Literaturtheorie I: Erzähltheorie / Narratologie..... 53

DLB 71: Literatur und Medien 53

Gruppe C 54

DLC 76: Übersetzung literarischer Texte mit Schwerpunkt auf der historischen Epoche 54

Gruppe C 55

DLC 78 Literarische Übersetzungskritik..... 55

DLC 80 Didaktik Literarischer Texte I..... 56

Gruppe D 57

DLD 83 Deutsche Philosophie 57

DLD 84 Neuere Deutsche Kultur 57

Περιγραφές Μαθημάτων

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016

Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις DAY 01

Γενική περιγραφή για όλη τη σειρά μαθημάτων κορμού (ΠΓΑ I – ΠΓΑ IV)

Στόχος του Προγράμματος σπουδών «Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις (ΠΓΑ)» είναι η ενίσχυση της γλωσσικής επάρκειας των φοιτητών, οι οποίοι στα πρώτα εξάμηνα σπουδών βρίσκονται αντιμέτωποι με συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις στη γνώση και χρήση της γερμανικής γλώσσας και προσπαθούν να ανταποκριθούν σε αυτές. Με την προσφορά μαθημάτων γλώσσας σε τέσσερα επίπεδα, και στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα των σπουδών, επιδιώκεται η συστηματική υποστήριξη της εκμάθησης της Γερμανικής, ώστε με την ολοκλήρωση του Προγράμματος οι φοιτητές να έχουν αποκτήσει σε προχωρημένο επίπεδο (Γ1) τόσο γενικές επικοινωνιακές, όσο και ειδικές γλωσσικές / γλωσσολογικές δεξιότητες. Οι δεξιότητες αυτές αποτελούν βασικό εργαλείο για την ολοκλήρωση των σπουδών, αλλά και για τη μετέπειτα επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Στο Πρόγραμμα περιλαμβάνονται μαθήματα κορμού και ειδικά μαθήματα (βλ. περιγραφές παρακάτω). Διδάσκεται τόσο η πρόσληψη όσο και η παραγωγή λόγου και εξασκείται τόσο η γραπτή όσο και η προφορική έκφραση. Στη διδασκόμενη ύλη περιλαμβάνονται αυθεντικά κείμενα γενικού ενδιαφέροντος και κείμενα από τους διάφορους τομείς των σπουδών Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Παράλληλα με τα μαθήματα είναι απαραίτητη και η κατ' οίκον μελέτη των φοιτητών.

Όλες οι πληροφορίες για το σχετικό εκπαιδευτικό υλικό (διδασκόμενη ύλη, ενδεικτικά κείμενα, ασκήσεις) και τον τρόπο αξιολόγησης περιλαμβάνονται αναλυτικά στην επιτομή *Kompendium zur Sprachpraxis* των Karvela / Weitz / Rizou (2013) καθώς και στον ειδικό Οδηγό Σπουδών για τις Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις *Studienführer zur Sprachpraxis* των Portz / Karvela (2013, 2^η έκδοση). Παρακάτω παρουσιάζονται οι περιγραφές για κάθε μάθημα του προγράμματος ΠΓΑ συνοπτικά.

Επιμέρους περιγραφές για κάθε μάθημα

Μαθήματα κορμού

Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις I (ΠΓΑ I)

Το μάθημα αυτό απευθύνεται κατά κανόνα σε φοιτητές του πρώτου εξαμήνου με επίπεδο γλωσσομάθειας B1 (A), όπως αυτό ορίζεται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2001). Εξετάζονται και αναλύονται κείμενα κυρίως από τους τομείς Γερμανικός πολιτισμός, Μόρφωση και Εκπαίδευση, σύγχρονα προβλήματα καθώς και ενδιαφέροντα του φοιτητή.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν και να επεξεργάζονται γραπτά κείμενα από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο και κείμενα γενικού ενδιαφέροντος από τους τομείς που αναφέρονται παραπάνω,
- συντάσσουν κείμενα με σαφή διάρθρωση όπως, εκθέσεις ποικίλης θεματολογίας, βιογραφικό σημείωμα, αίτηση ενδιαφέροντος για θέση εργασίας και επίσημη επιστολή,
- παρουσιάζουν προφορικά το περιεχόμενο ενός κειμένου που διάβασαν,
- συνεννοούνται για θέματα, τα οποία τους είναι οικεία (π.χ. καθημερινή ζωή, προσωπικές εμπειρίες και ενδιαφέροντα, ελεύθερος χρόνος),
- να εκφράζουν με κατανοητό τρόπο –γραπτά ή προφορικά- την άποψή τους για ένα ζήτημα.

Διδάσκουσα: Ιωάννα Ρίζου

Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις II (ΠΓΑ II)

Το μάθημα αυτό απευθύνεται σε φοιτητές με επίπεδο γλωσσομάθειας B1 (B), όπως αυτό ορίζεται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες. Διδάσκονται κείμενα γενικού ενδιαφέροντος από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, καθώς επίσης και κείμενα σε απλή επιστημονική γλώσσα κυρίως από τους

τομείς Μόρφωση και Εκπαίδευση καθώς και Εκμάθηση ξένης γλώσσας. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ανάπτυξη του λεξιλογίου (λεκτικά πεδία, συνώνυμα, αντώνυμα κλπ.). Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν και να επεξεργάζονται γραπτά κείμενα από τους τομείς που αναφέρονται παραπάνω,
- επιλύουν ασκήσεις λεξιλογίου και να αποδίδουν με διαφορετικό τρόπο λέξεις και φράσεις,
- συντάσσουν γραπτά κείμενα με σαφή διάρθρωση και με το κατάλληλο λεξιλόγιο, στα οποία περιγράφουν, αξιολογούν, εξάγουν συμπεράσματα, παραθέτουν ιδέες και προτείνουν λύσεις για ένα πρόβλημα,
- κατανοούν συνεντεύξεις και προφορικές παρουσιάσεις ενός θέματος και τη συζήτηση που ακολουθεί, επίσης να διατυπώνουν κατά τη συζήτηση μια σύντομη παρέμβαση ή ερώτηση,
- παρουσιάζουν προφορικά ένα κείμενο εφημερίδας ή ένα θέμα και να απαντούν σε απλές ερωτήσεις κατά τη συζήτηση που ακολουθεί,
- να περιγράφουν και να εξηγούν προφορικά πίνακες, στατιστικές, διαγράμματα.

Διδάσκουσα: Ιωάννα Ρίζου

Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις III (ΠΓΑ III)

Απευθύνεται σε φοιτητές με επίπεδο γλωσσομάθειας B2, όπως αυτό ορίζεται στο

Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες. Στο μάθημα αυτό, καθώς και στο επόμενο (ΠΓΑ IV), δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο γραπτό λόγο και στην εξάσκηση της ικανότητας γραπτής έκφρασης. Στην ύλη περιλαμβάνονται κείμενα περιγραφικά επιπέδου B2 και κείμενα γραμμένα σε απλή επιστημονική γλώσσα από τους τομείς των σπουδών (π.χ. ιστορία, επιστήμη της μετάφρασης, εκμάθηση και διδασκαλία ξένης γλώσσας). Ως προς την ανάπτυξη της γραπτής έκφρασης διδάσκονται κυρίως μορφές γραπτού λόγου που βασίζονται σε ένα κείμενο-βάση (π.χ. η σύντμηση, η επέκταση κειμένου και ο σχολιασμός κειμένου ή θέσης / θέσεων).

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν και να επεξεργάζονται κείμενα περιγραφικά και κείμενα από τους τομείς των σπουδών τους που είναι γραμμένα σε απλή επιστημονική γλώσσα,
- αποδίδουν σε μορφή γραπτής περίληψης τα κυριότερα σημεία ενός περιγραφικού ή ενός απλού επιστημονικού κειμένου,
- χρησιμοποιούν συγκεκριμένα φραστικά μέσα, για να αποδίδουν με κατανοητό τρόπο τις θέσεις του συγγραφέα από ένα κείμενο που επεξεργάζονται,
- χειρίζονται και οι ίδιοι τον γραπτό επιστημονικό λόγο της Γερμανικής, έστω και με ορισμένες αδυναμίες, όταν αναφέρονται και σχολιάζουν βιβλιογραφικές πηγές,
- παρουσιάζουν προφορικά ένα επιστημονικό κείμενο και να απαντούν σε σχετικές ερωτήσεις.

Διδάσκων: E. Haring

Πρακτικές γλωσσικές ασκήσεις IV (ΠΓΑ IV)

Το μάθημα αυτό αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου (ΠΓΑ III) και αντιστοιχεί στο επίπεδο γλωσσομάθειας Γ1, όπως αυτό ορίζεται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο γραπτό επιστημονικό λόγο της Γερμανικής, στην κατανόηση, επεξεργασία και παραγωγή του. Στην ύλη περιλαμβάνονται κυρίως επιστημονικά κείμενα από τους τομείς των σπουδών Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας (π.χ. Γλωσσολογία, Επιστήμη της Λογοτεχνίας, Διδακτική της ξένης γλώσσας).

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν και να επεξεργάζονται επιστημονικά κείμενα από τους διάφορους τομείς των σπουδών τους,
- σχολιάζουν και να εκφράζουν την άποψή τους για τις θέσεις του συγγραφέα ενός κειμένου,
- διατυπώνουν γραπτώς τη δική τους θέση και να τη στηρίζουν με επιχειρήματα χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εκφραστικά μέσα,

- μετατρέπουν ένα γραπτό κείμενο σε διαφορετικό κειμενικό είδος,
- παρουσιάζουν προφορικά ένα επιστημονικό κείμενο και να απαντούν σε σχετικές ερωτήσεις,
- χειρίζονται γενικώς με σχετική ευχέρεια τον επιστημονικό λόγο της Γερμανικής.

Διδάσκων: E. Haring

Ειδικά μαθήματα

Βασική Γραμματική

Στόχος του ειδικού αυτού μαθήματος, το οποίο απευθύνεται σε φοιτητές που παρακολουθούν τα μαθήματα κορμού ΠΓΑ I και ΠΓΑ II, είναι η επανάληψη και εμπέδωση των βασικών φαινομένων της γερμανικής Γραμματικής που προβλέπεται να διδάσκονται στο επίπεδο B (B1 και B2) και στα οποία δυσκολεύονται συνήθως οι Έλληνες που μαθαίνουν τη γερμανική γλώσσα ως ξένη (π.χ. η κλίση του επιθέτου, η Παθητική φωνή, οι προθέσεις, οι δευτερεύουσες προτάσεις).

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τη γραμματική θεωρία και τους κανόνες που διέπουν τα φαινόμενα που διδάχτηκαν (γλωσσική επίγνωση),
- εφαρμόζουν τη θεωρία στην πράξη και να επιλύουν αντίστοιχες ασκήσεις,
- είναι εξοικειωμένοι με τη γραμματική ορολογία,
- αξιοποιούν τις γνώσεις της γραμματικής θεωρίας για την εκμάθηση της γερμανικής γλώσσας γενικότερα, π.χ. με το να αποφεύγουν λάθη παρεμβολής από τα Ελληνικά.

Διδάσκων: Γιάννης Λουκίσης

Δομές επιστημονικού λόγου

Στόχος του ειδικού αυτού μαθήματος, το οποίο απευθύνεται σε φοιτητές που παρακολουθούν τα μαθήματα κορμού ΠΓΑ III και ΠΓΑ IV, είναι η διδασκαλία φαινομένων της γερμανικής Γραμματικής, τα οποία παρατηρούνται κυρίως στον επιστημονικό λόγο και η εξοικείωση των φοιτητών με τα λεξιλογικά, συντακτικά, κειμενικά και υφολογικά χαρακτηριστικά του επιστημονικού λόγου της Γερμανικής. Επίπεδο γλωσσομάθειας είναι το επίπεδο Γ1-Γ2.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν σε επιστημονικά κείμενα τα φαινόμενα που διδάχτηκαν,
- κατέχουν τη σχετική ορολογία για την απόδοση των φαινομένων αυτών,
- να διατυπώνουν με διαφορετικό τρόπο συγκεκριμένες φράσεις χωρίς να τροποποιείται το νόημα,
- αναγνωρίζουν ενδοκειμενικές σχέσεις ανάμεσα σε λέξεις και φράσεις (π.χ. αναφορά, καταφορά) και τη λειτουργία τους μέσα σε ένα κείμενο,
- αναγνωρίζουν και να δημιουργούν διακειμενικές σχέσεις (π.χ. σύγκριση κειμένων, παράθεση αποσπάσματος κατά λέξη ή περιφραστικά),
- να χρησιμοποιούν και οι ίδιοι δομές επιστημονικού λόγου, όταν εκπονούν αντίστοιχα κείμενα (π.χ. όταν σχολιάζουν βιβλιογραφία, ή εκπονούν σύντομες γραπτές εργασίες).

Διδάσκουσα: Ιωάννα Ρίζου

Προφορικός λόγος στον ακαδημαϊκό τομέα

Στόχος του μαθήματος αυτού, το οποίο παρακολουθούν οι φοιτητές επίσης παράλληλα με το μάθημα κορμού ΠΓΑ III ή ΠΓΑ IV, είναι η ανάπτυξη της ικανότητας προφορικής έκφρασης στον ακαδημαϊκό τομέα. Διδάσκεται η τεχνική της προφορικής παρουσίασης και εξασκείται η ικανότητα συζήτησης και επιχειρηματολογίας. Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τις απαιτήσεις του μαθήματος και τη διδασκόμενη ύλη περιλαμβάνονται στην επιτομή Kompendium zur Sprachpraxis των Karvela / Weitz / Rizou (2013). Επίσης στον ειδικό Οδηγό Σπουδών για όλη τη σειρά μαθημάτων ΠΓΑ Studienführer zur Sprachpraxis των Portz / Karvela (2013, 2^η έκδοση) περιέχονται πληροφορίες για την προφορική εξέταση και τα κριτήρια αξιολόγησης.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατέχουν την τεχνική της προφορικής εισήγησης / παρουσίασης (δομή, φραστικά μέσα κλπ.),
- προετοιμάζουν και να παρουσιάζουν προφορικά ένα θέμα από τους τομείς των σπουδών Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας (π.χ. Γλωσσολογία, Επιστήμη της Λογοτεχνίας, Μετάφραση, Διδακτική της ξένης γλώσσας),
- συντάσσουν σημείωμα με τα κυριότερα σημεία της εισήγησης (hand-out),
- απαντούν σε σχετικές ερωτήσεις κατά τη συζήτηση που ακολουθεί,
- θέτουν και οι ίδιοι ερωτήσεις σε έναν ομιλητή,
- αξιολογούν διαφάνειες που συνοδεύουν μια ανακοίνωση / παρουσίαση που παρακολουθούν,
- ετοιμάζουν διαφάνειες για μια δική τους παρουσίαση και να γνωρίζουν πού να δίνεται προσοχή και τι να αποφεύγεται.

Διδάσκων: E. Haring

2^ο και 4^ο εξάμηνο (Grundstudium)

Σύνταξη (Ζητήματα Γερμανικής Σύνταξης) DGY 13

Διδάσκουσα: Α. Τσόκογλου

Αντικείμενο έρευνας της Σύνταξης είναι η περιγραφή και ανάλυση της δομής της πρότασης και των συστατικών της. Στο εισαγωγικό αυτό μάθημα δίνονται αρχικά ορισμένες βασικές πληροφορίες για τις αρχές που διέπουν τη Θεωρία της Γλώσσας. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η σταδιακή διαμόρφωση της συντακτικής θεωρίας σε διάφορες χρονικές φάσεις: ανάλυση της πρότασης βάσει του Δομισμού, Γραμματική της Φραστικής Δομής και Θεωρία του Χ-τονούμενου της Γενετικής Γραμματικής.

Εισαγωγή στη Διδακτική I DGY 18

Διδάσκουσα: Ι. Καρβέλα

Το μάθημα αυτό απευθύνεται στους φοιτητές του δευτέρου εξαμήνου και αποτελεί την πρώτη επαφή τους με τη Μεθοδολογία και τη Διδακτική της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας. Έχει στόχο να προσφέρει στους φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, βάσει των οποίων θα μπορέσουν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα Διδακτικής των επόμενων εξαμήνων, αλλά και ικανότητες που θα πρέπει να έχουν ως μελλοντικοί καθηγητές της Γερμανικής Γλώσσας. Ειδικότερα η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει τους εξής τομείς της Διδακτικής: α) Παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν την εκμάθηση της ξένης γλώσσας (π.χ. προσωπικότητα, κίνητρα εκμάθησης, ηλικία του μαθητή), β) οι τέσσερις βασικές γλωσσικές δεξιότητες (κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου, παραγωγή γραπτού λόγου και ομιλία) και οι ιδιαιτερότητες κάθε δεξιότητας στην πράξη του μαθήματος, γ) το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες και η σημασία του για τη Διδακτική των Γλωσσών και δ) οι σημαντικότερες μέθοδοι διδασκαλίας της ξένης γλώσσας.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- προσδιορίζουν τους παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας,
- αξιολογούν αυτούς τους παράγοντες και να τους λαμβάνουν υπόψη κατά την οργάνωση και το σχεδιασμό του μαθήματος,
- επιλέγουν, να διαμορφώνουν και να αξιολογούν κατάλληλες ασκήσεις για την ανάπτυξη κάθε μιας από τις τέσσερις βασικές γλωσσικές δεξιότητες,
- γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των σημαντικότερων μεθόδων διδασκαλίας της ξένης γλώσσας, προκειμένου αφενός να κατανοούν και να εκτιμούν τις παλαιότερες, αφετέρου να εφαρμόζουν στην πράξη τις νεότερες μεθόδους.

Τρόπος αξιολόγησης: προφορική εξέταση

Λογοτεχνία του 20ου αιώνα DLY 24

Διδάσκουσα: Ε. Πετροπούλου

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει σημαντικές τάσεις της γερμανόφωνης λογοτεχνίας του 20ού αιώνα, επιμένοντας κατά κύριο λόγο στο πρώτο του ήμισυ (1900 – 1945). Τα μοντερνιστικά ρεύματα των αρχών του αιώνα (Νατουραλισμός, Συμβολισμός, Dada, Εξπρεσιονισμός) και η Λογοτεχνία του Μεσοπολέμου (1918-1933) είναι οι σταθμοί, στους οποίους θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές

- θα έχουν αποκτήσει γνώσεις για τα κυρίαρχα λογοτεχνικά ρεύματα και τα μείζονα ιστορικά, κοινωνικά και πολιτικά γεγονότα της υπό εξέταση περιόδου
- θα γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά αντιπροσωπευτικών κειμένων της εποχής
- θα μπορούν να προβούν σε πρώτες ερμηνευτικές προσεγγίσεις αυτών των κειμένων.

Τρόπος εξέτασης: Γραπτή εξέταση

Σημασιολογία DGY 15

Διδάσκων : Βίνφριντ Λέχνερ

Η σημασιολογία ασχολείται με την ερμηνεία των λέξεων, και με τις συστηματικές σχέσεις οι οποίες χαρακτηρίζουν τη δημιουργία σύνθετων σημασιών από πιο βασικές σημασιολογικές ενότητες. Σκοπός της είναι να εξηγήσει πώς λειτουργεί το διανοητικό σύστημα το οποίο επιτρέπει στους ομιλητές να ερμηνεύουν οποιαδήποτε έκφραση της γλώσσας τους. Συγκεκριμένο αντικείμενο αυτής της εισαγωγής στην σημασιολογία είναι η αναζήτηση για απαντήσεις στα εξής ερωτήματα: Τι είναι η σημασία, και πώς μπορεί να περιγραφεί; Πώς μπορούμε να ανακαλύψουμε τις υποκείμενες ερμηνείες των προτάσεων; Με ποιόν τρόπο συνδέονται μεταξύ τους σημασία, γλώσσα και σκέψη;

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν το μάθημα με επιτυχία είναι σε θέση:

- ο Να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν συστηματικά χαρακτηριστικά της γλωσσικής σημασίας
- ο Να διακρίνουν τα σημασιολογικά από τα συντακτικά χαρακτηριστικά της γλώσσας
- ο Να αναγνωρίζουν απλά σημασιολογικά φαινόμενα
- ο Να κατανοούν πότε μπορεί η σημασιολογία να χρησιμοποιηθεί στη γλωσσική διδασκαλία
- ο Να διακρίνουν μεταξύ διαφορετικών θεωριών πάνω στο ίδιο φαινόμενο και να μπορούν να αιτιολογούν πώς διαφοροποιούνται οι θεωρίες αυτές.

Τρόπος εξέτασης: Γραπτή εξέταση

Πραγματολογία DGY 17

Διδάσκουσα: Φρ. Μπατσαλιά

Αντικείμενο μελέτης είναι οι γλωσσολογικές, γλωσσο-φιλοσοφικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις, που διερευνούν τις σχέσεις μεταξύ εκφωνήματος και επικοινωνιακής περιστασης.

Στα πλαίσια αυτά θα εστιάσουμε την προσοχή μας σε ζητήματα όπως η οριοθέτηση των σχέσεων Πραγματολογίας και Σημασιολογίας, σύγχρονες εθνογλωσσολογικές και κοινωνιογλωσσολογικές προσεγγίσεις, καθώς και εμπειρικές έρευνες ανάλυσης λόγου.

Τρόπος αξιολόγησης: Συμμετοχή στο μάθημα, προφορική παρουσίαση, γραπτή εργασία.

Εισαγωγή στην Διδακτική II DGY 19

Διδάσκουσα: Δ. Βήδενμαιερ

Στην Εισαγωγή στη Διδακτική II, θα επανεξετάσουμε τις μεθόδους διδασκαλίας της ξένης γλώσσας, δίνοντας βαρύτητα στις νεότερες προσεγγίσεις και θα επεξεργαστούμε κάποια σημαντικά κεφάλαια του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες. Θα αναλύσουμε το θέμα «Ικανότητες των μαθητευόμενων ξένης γλώσσας» καθώς και τις γλωσσικές δραστηριότητες του μαθήματος ξένης γλώσσας.

Βιβλιογραφία: Jörg Roche(2008)Fremdsprachenerwerb Fremdsprachendidaktik

Τρόπος εξέτασης: Γραπτή εξέταση

Θεωρία της Λογοτεχνίας DLY 26

Διδάσκων: Β. Μπέννινγκ

Όταν ερμηνεύουμε λογοτεχνία, προσπαθούμε να την κατανοούμε χρησιμοποιώντας σχετική ορολογία και επιχειρηματολογία. Η ανάλυση της λογοτεχνίας συσχετίζει, συνεπώς, λογοτεχνικά φαινόμενα και θεωρητικές έννοιες. Το πώς πρέπει να γίνεται αυτό, είναι αντικείμενο της θεωρίας της λογοτεχνίας. Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές σε διάφορες τάσεις της θεωρίας της λογοτεχνίας.

Λογοτεχνία 19^{ου} αιώνα DLY 23

Διδάσκουσα: Ο. Λασκαρίδου

Η παράδοση παρουσιάζει τις σημαντικότερες τάσεις της γερμανόφωνης λογοτεχνίας κατά τον 19ο αιώνα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον ρομαντισμό και τον ρεαλισμό. Ως αντιπροσωπευτικά παραδείγματα θα εξεταστούν έργα του E.T.A. Hoffmann, αλλά και ποιήματα των Joseph von Eichendorff, Heinrich Heine, C.F. Meyer και Theodor Storm.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν σημαντικές τάσεις και ρεύματα, μορφές και δομές της γερμανόφωνης λογοτεχνίας του 19ου αιώνα,
- να συγκρίνουν περιεχόμενα, θεματικές και τεχνικές γραφής του ρομαντισμού και του ρεαλισμού και να τα εντάξουν στα ιστορικά και λογοτεχνικά συμφραζόμενα,
- να εφαρμόζουν στην πράξη εργαλεία λογοτεχνικής ανάλυσης,
- να επεξεργάζονται τη σχετική γερμανόφωνη βιβλιογραφία.

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εξέταση

Εισαγωγή στην επιστ. της Λογοτεχνίας II DLY 21

Διδάσκουσα: Α. Μπλιούμη

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Υποβάθρου

Το μάθημα, που ως στόχο έχει την εξοικείωση των φοιτητών με σημαντικές φιλολογικές πρακτικές και αφορά την ιστορία και τη θεωρία των λογοτεχνικών ειδών, αποτελεί την πρώτη επαφή των φοιτητών σε πανεπιστημιακό επίπεδο με τα συγκεκριμένα, πολύ σημαντικά φιλολογικά εργαλεία, δηλαδή με τις δυνατότητες της Φιλολογίας αφενός να ταξινομεί λογοτεχνικά κείμενα και αφετέρου να θεωρητικοποιεί αυτήν την ταξινομική της δραστηριότητα. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές θα ανακαλέσουν γνώσεις που απέκτησαν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση τους και θα τις επεκτείνουν στο πεδίο της Γερμανικής Φιλολογίας. Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη: ένα θεωρητικό (διαλέξεις) και ένα πρακτικό (εργαστηριακές ασκήσεις). Στο θεωρητικό μέρος παρουσιάζονται κριτικά η ιστορία των κατηγοριοποιήσεων καθώς και σημαντικές κατηγορίες λογοτεχνικών έργων, ενώ στο πρακτικό μέρος ζητείται από τους φοιτητές η εφαρμογή των θεωρητικών εργαλείων σε συγκεκριμένα κείμενα εξασφαλίζοντας μέσω της πρακτικής εξάσκησης την κατανόηση των θεωρητικών εννοιών.

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εξέταση

Προπαρασκευαστικό DAY 02

Διδάσκουσα: Α Δασκαρόλη

Η παράδοση έχει στόχο να προσφέρει βασικές γνώσεις σχετικά με τη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας και εργασίας στο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών, και ειδικότερα της φιλολογίας. Εμφαση θα δοθεί στα ιδιαίτερα επιστημονικά και ερευνητικά 'εργαλεία' της Γερμανικής φιλολογίας (π.χ. εξειδικευμένα επιστημονικά περιοδικά, βιβλιογραφικές πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, ειδικά αρχεία, ερευνητικά κέντρα). Επί τη βάση παραδειγμάτων, αναλύονται η διαδικασία επίλυσης ερευνητικών ζητημάτων, η διάρθρωση της ερευνητικής διαδικασίας, η επιστημονική τεκμηρίωση, ο έλεγχος της εγκυρότητας των πηγών και η επαλήθευσή τους καθώς και η διαδικασία συναγωγής συμπερασμάτων. Προτείνονται τρόποι επιστημονικής παρουσίασης ερευνητικών αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων αφενός για σύντομες προφορικές ανακοινώσεις (Mündliches Referat) και αφετέρου σε μορφή γραπτών εργασιών (Schriftliche Hausarbeit).

Κατά τη διάρκεια των παραδόσεων του μαθήματος, οι φοιτητές

- -αναγνωρίζουν και ορίζουν την επιστημονική έρευνα και εργασία
- -καθορίζουν τις απαιτήσεις επιστημονικής επεξεργασίας και ερμηνείας γλωσσικού και κειμενικού υλικού
- -επεξεργάζονται βιβλιογραφικές πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές

Μετά την ολοκλήρωση των παραδόσεων του μαθήματος, οι φοιτητές είναι σε θέση να

- -συστηματοποιήσουν τα αποτελέσματα επιστημονικής έρευνας
- -διαρθρώσουν και να συντάξουν παρουσίαση αποτελεσμάτων επιστημονικής έρευνας τόσο για προφορική ανακοίνωση (Mündliches Referat) όσο και για γραπτή εργασία (Schriftliche Hausarbeit).

Εξέταση: Γραπτό διαγώνισμα

6ο και 8ο εξάμηνο(Hauptstudium)

Γλωσσολογία

A Ομάδα

Θεωρία Σύνταξης DGA 32

Διδάσκουσα: Α. Τσόκογλου

Στο σεμινάριο αυτό παρουσιάζεται η εξέλιξη της Θεωρίας της Γενετικής Σύνταξης (Μινιμαλιστικό Πρόγραμμα). Συγκεκριμένα, θα συζητηθούν βασικές θεωρητικές αρχές αναφορικά με τη δομή της φράσης, της πρότασης και τις μετακινήσεις βάσει παραδειγμάτων από τη Γερμανική γλώσσα.

Λεξικολογία DGA 34

Διδάσκουσα: Ρ. Πορτζ

Με αφετηρία τις γνώσεις από την παράδοση 'Λεξικολογία' του Grundstudium (3^{ου}/4^{ου} εξ.) ασχολούμαστε στο σεμινάριο αυτό με μερικά επιλεγμένα φαινόμενα, τόσο από μια μονογλωσσική όσο και από μια διαγλωσσική σκοπιά. Η λεξική αμφισημία θα αποτελεί κεντρικό σημείο για τις αναλύσεις μας. Θα γίνει επίσης εξάσκηση στη χρήση λεξικών και γλωσσικών σωμάτων ως βάσεις δεδομένων για τους σκοπούς της λεξιλογικής ανάλυσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση

- να ορίζουν εκτός από τις κεντρικές και μερικές από τις εξειδικευμένες έννοιες της Λεξικολογίας
- να γνωρίζουν τα κυριότερα κριτήρια για τη μονόγλωσση και τη διαγλωσσική ανάλυση λεξημάτων να εφαρμόζουν αυτά τα κριτήρια για την περιγραφή λεξιλογικών φαινομένων της Γερμανικής καθώς και της Ελληνικής και της Αγγλικής για αυτό το σκοπό να κάνουν την κατάλληλη χρήση διαφόρων λεξικών και σωμάτων κειμένων

Τρόπος εξέτασης: προφορική εισήγηση και γραπτή εργασία

Φρασεολογία (Συγκριτική Φρασεολογία) DGA 38

Διδάσκων: Μ. Χρύσου

Η Φρασεολογία ως πεδίο έρευνας των στερεότυπων εκφράσεων ή φρασεολογισμών αποτελεί έναν από τους νεότερους κλάδους της Γλωσσολογίας. Στο πλαίσιο της Συγκριτικής Φρασεολογίας αντιπαραβάλλονται τα φρασεολογικά (υπο)συστήματα δύο ή περισσότερων γλωσσών ή γλωσσικών ποικιλιών με στόχο τη διαπίστωση των ομοιοτήτων και διαφορών τους, ενώ τα πορίσματά της είναι σημαντικά για τη Φρασεογραφία, τη Διδακτική της ξένης γλώσσας και τη Μετάφραση. Στόχο του σεμιναρίου αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις βασικές έννοιες της Φρασεολογίας και τις μεθόδους της Συγκριτικής Φρασεολογίας. Για αυτόν τον σκοπό εξετάζονται επιλεγμένα φρασεολογικά υποσυστήματα της Γερμανικής και Ελληνικής ως προς την διαγλωσσική συγκριτική τους διάσταση.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να

- περιγράφουν τις ιδιαιτερότητες των φρασεολογισμών και να τους διακρίνουν από τα ελεύθερα λεξικά συντάγματα βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων,
- ταξινομούν τους φρασεολογισμούς με βάση τη μορφή, το περιεχόμενο και τη χρήση τους,
- επεξεργάζονται μοντέλα συγκριτικής ανάλυσης και να περιγράφουν επιμέρους κριτήρια για την διαγλωσσική αντιπαραβολή,
- αντιπαραβάλουν φρασεολογικά υποσυστήματα της Γερμανικής και Ελληνικής διερευνώντας συστηματικά ομοιότητες και διαφορές και να διατυπώνουν συμπεράσματα σχετικά με τον βαθμό της διαγλωσσικής ισοδυναμίας.

Τρόπος εξέτασης: προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία

B Ομάδα

Εμπειρική Γλωσσολογική Έρευνα DGB 44

Διδάσκουσα: Χ. Αλεξανδρή

Στο σεμινάριο αυτό επιχειρείται ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή γλωσσολογικής έρευνας σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της γλώσσας, δηλαδή μιας υπογλώσσας στον γραπτό ή στον προφορικό λόγο (για παράδειγμα τεχνικά κείμενα, δημοσιογραφικά κείμενα). Στο σεμινάριο παρουσιάζονται επιλεγμένα είδη υπογλώσσας. Η έρευνα αφορά όλα τα επίπεδα της γλώσσας (για παράδειγμα: Σύνταξη, Σημασιολογία Πραγματολογία), αλλά είναι δυνατόν να δίνεται έμφαση σε ένα ή περισσότερα επίπεδα, ανάλογα με το είδος της υπογλώσσας που εξετάζεται.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- έχουν γνώση και κατανόηση του τρόπου σχεδιασμού και διεξαγωγής γλωσσολογικής έρευνας σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της γλώσσας
- έχουν γνώση των βασικών γλωσσολογικών χαρακτηριστικών των ειδών προφορικών ή γραπτών κειμένων (τεχνικά, οικονομικά και δημοσιογραφικά κείμενα)

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εργασία

Γλωσσολογία της Γραφής DGB 46

Διδάσκων: J. Theisen

Η γλωσσολογία της γραφής είναι ένας πολύ νέος κλάδος της γλωσσολογίας. Ασχολείται με όλες τις πλευρές της ρητά γραπτής επικοινωνίας. Για το λόγο αυτό θα πρέπει εισαγωγικά να διασαφηνιστούν οι διαφορές ανάμεσα σε προφορικό και γραπτό λόγο. Άλλα ζητήματα είναι επίσης τα διάφορα συστήματα γραφής (ιδεογραφικά, αλφαβητικά κλπ.), η ιστορία της γραφής, η ορθογραφία, η τυπογραφία αλλά και η κατάκτηση της γραφής. Με όλα αυτά θα ασχοληθούμε στο σεμινάριο.

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εξέταση

Γ Ομάδα

Υπολογιστική Γλωσσολογία DGC 49

Διδάσκουσα: Χ. Αλεξανδρή

Στο σεμινάριο αυτό επιχειρείται ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή γλωσσολογικής έρευνας σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της γλώσσας, δηλαδή μιας υπογλώσσας στον γραπτό ή στον προφορικό λόγο (για παράδειγμα τεχνικά κείμενα, δημοσιογραφικά κείμενα). Στο σεμινάριο παρουσιάζονται επιλεγμένα είδη υπογλώσσας. Η έρευνα αφορά όλα τα επίπεδα της γλώσσας (για παράδειγμα: Σύνταξη, Σημασιολογία Πραγματολογία), αλλά είναι δυνατόν να δίνεται έμφαση σε ένα ή περισσότερα επίπεδα, ανάλογα με το είδος της υπογλώσσας που εξετάζεται.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- έχουν γνώση και κατανόηση του τρόπου σχεδιασμού και διεξαγωγής γλωσσολογικής έρευνας σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της γλώσσας
- έχουν γνώση των βασικών γλωσσολογικών χαρακτηριστικών των ειδών προφορικών ή γραπτών κειμένων (τεχνικά, οικονομικά και δημοσιογραφικά κείμενα)

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εργασία

Γλωσσολογική Μεταβολή/ Ιστορία της Γλώσσας DGC 50

Διδάσκων: J. Theisen

Όλοι κάποτε ήμασταν μικροί και μετά μεγαλώσαμε. Οι γλώσσες όμως, κατά έναν περίεργο τρόπο, γίνονται πιο νέες: Αρχαία – Νέα Ελληνικά, Μεσαιωνικά – Νέα Γερμανικά. Γιατί συμβαίνει αυτό; Πώς προκύπτουν οι εξελίξεις και οι μεταβολές; «Never change a running system»; Ούτε λόγος! (Πώς θα το πούμε αυτό, αλήθεια, στα γερμανικά; Ο Bing Translator ισχυρίζεται πράγματι: «Never change a running system!» - Και στα ελληνικά;) Πού οδηγούν αυτές οι μεταβολές; Γιατί; Για να απαντήσουμε σ' αυτά τα ερωτήματα πρέπει να λάβουμε υπόψη πολλές διαφορετικές παραμέτρους, καθαρά γλωσσικές, αλλά και πολιτισμικές, δηλαδή ιστορικές, κοινωνιολογικές, φιλοσοφικές, των θετικών επιστημών κλπ. Αναλόγως την εποχή και αναλόγως τη γλώσσα. Εμείς θα εστιάσουμε στα Γερμανικά και θα αγνοήσουμε τα παράπονα των κριτικών της γλώσσας, οι οποίοι υπάρχουν εδώ και καιρό και πολεμούν με ανεμόμυλους.

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εξέταση

Δ Ομάδα

Νέες τεχνολογίες στην εκμάθηση της ξένης γλώσσας: Ψηφιακά εργαλεία στο μάθημα της ξένης γλώσσας DGD 54

Διδάσκων: Μ. Χρύσου

Η γόνιμη αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στο μάθημα αποτελεί βασικό στοιχείο της εκπαίδευσης καθηγητών ξένων γλωσσών. Το μάθημα στοχεύει στο να αναπτύξει στους/στις φοιτητές/τριες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες σχετικά με την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές/τριες θα ευαισθητοποιηθούν ως προς τη θέση των ψηφιακών τεχνολογιών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) και θα εξοικειωθούν με τη θεωρητική προσέγγιση του

Εποικοδομητισμού, στην οποία βασίζεται το ΕΠΣ-ΞΓ. Επίσης, θα δοκιμάσουν τη χρήση ψηφιακών εργαλείων στην πράξη και θα διερευνήσουν δυνατότητες προαγωγής της γλωσσικής ικανότητας στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας (Projekt), το οποίο ως μορφή ανοικτής μάθησης προάγει την αυτενέργεια και προσφέρει το κατάλληλο παιδαγωγικό-διδακτικό πλαίσιο για την ενσωμάτωσή των ψηφιακών τεχνολογιών στο μάθημα της ξένης γλώσσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να

- περιγράφουν τις βασικές αρχές του Εποικοδομητισμού, να εντοπίζουν τη σχέση τους με το ΕΠΣ-ΞΓ, να εξετάζουν κριτικά και να αναπλαισιώνουν παραδοσιακές στάσεις απέναντι στη διαδικασία μάθησης και τους ρόλους εκπαιδευτικού και μαθητών στη σχολική τάξη,
- αναστοχάζονται για την συμβολή των νέων τεχνολογιών στην υλοποίηση των αρχών του ΕΠΣ-ΞΓ και να διερευνούν δυνατότητες ενσωμάτωσης ψηφιακών εργαλείων στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας,
- χειρίζονται στην πράξη ψηφιακά εργαλεία και να τα αξιοποιούν με παιδαγωγικά κατάλληλο τρόπο στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας,
- σχεδιάζουν συνεργατικά, να διεξάγουν και να αξιολογούν ψηφιακά υποστηριζόμενα σχέδια εργασίας με βάση τις γνώσεις και τη βιωματική εμπειρία που αποκτούν στο σεμινάριο.

Τρόπος εξέτασης: προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία

Η Γερμανική ως δεύτερη ξένη γλώσσα DGD 55

Διδάσκουσα: Ι. Καρβέλα

Σε αυτό το μάθημα, το οποίο απευθύνεται σε φοιτητές από το 6ο εξάμηνο σπουδών και άνω, θα εστιάσουμε στη μέθοδο της εκμάθησης της Γερμανικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας (μετά τα Αγγλικά). Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή θεωρείται δεδομένο ότι ένας μαθητής μπορεί να αξιοποιήσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησε κατά την εκμάθηση της μητρικής και της πρώτης ξένης γλώσσας, στη δεύτερη ξένη γλώσσα. Μετά από μία πρώτη επαφή με τη θεωρία της Διδακτικής της δεύτερης ξένης γλώσσας, θα εξετάσουμε την εφαρμογή της στην πράξη.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τις θεωρητικές αρχές της μεθόδου «Η Διδακτική της δεύτερης ξένης γλώσσας»,

- εκπονούν φύλλα εργασίας, τα οποία χρησιμεύουν για το σχεδιασμό του μαθήματος της γερμανικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας σε διάφορες ηλικίες μαθητών.

Τρόπος αξιολόγησης: γραπτή εξέταση

Λογοτεχνία

A Ομάδα

Κλασικισμός DLA 61

Διδάσκουσα: Κ. Μητραλέξη

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στη λογοτεχνία της εποχής του γερμανικού κλασικισμού (Weimarer Klassik). Θα μελετηθούν επιλεγμένα κείμενα από το θεωρητικό, δραματικό και πεζογραφικό έργο των δύο βασικών εκπροσώπων του, των Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) και Friedrich Schiller (1759-1805). Το πρότυπο της ελληνικής αρχαιότητας και η αισθητική παιδεία του ανθρώπου είναι τα κεντρικά σημεία του προγράμματος του γερμανικού κλασικισμού, ενώ τις βάσεις για την έμφαση στην ενασχόληση με την αρχαία ελληνική τέχνη έθεσε ο Johann Joachim Winckelmann (1717-1768). Θα ασχοληθούμε διεξοδικά με το δραματικό έργο του Goethe *Ιφιγένεια στην Ταυρίδα* (1779/1787).

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν θέσεις, θέματα, περιεχόμενα, μορφές και δομές αντιπροσωπευτικών έργων του γερμανικού κλασικισμού,
- να εφαρμόζουν θεωρητικά μοντέλα ανάλυσης πάνω σε συγκεκριμένα κείμενα επεκτείνοντας ταυτόχρονα τις γνώσεις τους πάνω στην ιστορία της λογοτεχνίας,
- να εργάζονται αυτόνομα χρησιμοποιώντας τη σχετική δευτερογενή βιβλιογραφία και να συγκεντρώνουν και να αξιολογούν τα κατάλληλα επιστημονικά δεδομένα,
- να παρουσιάζουν α) με τη μορφή προφορικής εισήγησης και β) με τη μορφή γραπτής εργασίας τα πορίσματα της έρευνάς τους.

Τρόπος εξέτασης: προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

Thomas Mann – Franz Kafka – Bertolt Brecht DLA 66

Επίκεντρο του σεμιναρίου αποτελεί η επεξεργασία του έργου και της προσωπικότητας τριών συγγραφέων, που όχι απλώς διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο για την εξέλιξη της γερμανόφωνης λογοτεχνίας του 20ου αιώνα, αλλά έδιναν πάντοτε αφορμή για συζητήσεις. Τι καθιστά τους Th. Mann – F. Kafka – B. Brecht συγγραφείς του λογοτεχνικού 'Κανόνα'; Ποια ερωτήματα ανακύπτουν από το έργο τους; Και σε ποιο κειμενικό περιβάλλον αναπτύχθηκε η γραφή τους;

Το σεμινάριο προσφέρει διεισδύσεις στις πνευματικές βιογραφίες αυτών των συγγραφέων και προσεγγίζει τη δημιουργία τους στο πλαίσιο των κοινωνικών, πολιτικών καθώς και ιστορικο-πολιτιστικών συνθηκών όσο και στο πλαίσιο της ιστορίας της απήχησής τους. Για το σκοπό αυτό αναλύονται επιλεγμένα κείμενα αναφοράς, των οποίων η βαθειά μελέτη συνιστά οπωσδήποτε προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο σεμινάριο.

Μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές είναι σε θέση,

- να εντάξουν τα κείμενα και το έργο των εν λόγω συγγραφέων όσον αφορά την ιστορία της λογοτεχνίας,
 - να αναπτύξουν με επιχειρήματα παρατηρήσεις σχετικά με τη βιογραφία των συγγραφέων,
 - να τοποθετηθούν πάνω σε ζητήματα που αφορούν την ιστορία της απήχησης που είχαν οι συγγραφείς αυτοί και σχετικά με την ερμηνεία τους,
 - να παρουσιάσουν επιλεγμένες πτυχές της σχετικής έρευνας.
- Προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στο σεμινάριο: τακτική παρακολούθηση, ενδελεχής ανάγνωση των κειμένων και ενεργή συνεργασία.
- Τρόπος Αξιολόγησης: Προφορική παρουσίαση (ή γραπτή εργασία) και εξέταση.

Γερμανική Λογοτεχνία 1900 – 1945: Λογοτεχνία και αναθεώρηση της ζωής DLA 65

Το σεμινάριο παρέχει μια εποπτική εικόνα σχετικά με τους πυρήνες, τα ρεύματα και τις εξελίξεις της γερμανόφωνης λογοτεχνίας κατά το πρώτο ήμισυ του 20ου αιώνα. Θεματικό σημείο έναρξης αποτελεί το θέμα της Αναθεώρησης της ζωής, που περί το 1900 ανέδειξε όχι μόνον την κριτική επί του πολιτισμού, αλλά και ερωτήματα σχετικά με τις κοινωνικές εναλλακτικές, των οποίων τα σχέδια εντάχθηκαν σε αυξανόμενο βαθμό στα 'προγράμματα' λογοτεχνικής δημιουργίας. Έτσι, συγγραφείς όπως οι Rainer M. Rilke, Thomas Mann, Johannes Schlaf,

Hermann Hesse ή η Franziska zu Reventlow δέχονταν κατά καιρούς έντονη επίδραση από την «αναθεώρηση της ζωής» και την αντικατόπτρισαν στο έργο τους. Σε ποιο βαθμό όμως μπορούν να αντληθούν από αυτό το θέμα ωθήσεις που καθόρισαν την ιστορία της λογοτεχνίας; Πού εμφανίζεται η επίδραση της «αναθεώρησης της ζωής» κατά τη διαμόρφωση των λογοτεχνικών ρευμάτων; Ποια χαρακτηριστικά μοτίβα και θέματα προκύπτουν εν προκειμένω; Μπροστά σε αυτά τα ερωτήματα, το σεμινάριο επιχειρεί να υποβάλει σε εκ νέου εξέταση τις καθιερωμένες έννοιες της ιστορίας της λογοτεχνίας, όπως το Συμβολισμό, την περίοδο Fin de Siècle της Βιέννης, τον Εξπρεσιονισμό, τον Ντανταϊσμό ή τη Νέα Αντικειμενικότητα.

Όποιος συμμετάσχει στο σεμινάριο, είναι σε θέση

- να επεξεργαστεί αυτόνομα και να παρουσιάσει επιλεγμένα κείμενα,
- να περιγράψει τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά σημαντικών λογοτεχνικών ρευμάτων (ό.α.) επί τη βάση παραδειγματικών κειμένων,
- να παρουσιάσει μια εποπτική εικόνα από πλευράς ιστορίας του πολιτισμού,
- να επεξεργαστεί γερμανόφωνη δευτερογενή βιβλιογραφία.

Προϋποθέσεις συμμετοχής στο σεμινάριο: Τακτική παρακολούθηση, προετοιμασία με ανάγνωση των κειμένων και ενεργή συνεργασία.

Τρόπος Αξιολόγησης: Προφορική παρουσίαση (ή γραπτή εργασία) και εξέταση.

B Ομάδα

Θεωρία Λογοτεχνικών Ειδών I: Πεζογραφία DLB 69

Διδάσκουσα : Κ. Μητραλέξη

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η αφηγηματολογική θεωρία (F. Stanzel, G. Genette) και οι μέθοδοι ανάλυσης της πεζογραφίας. Θα ασχοληθούμε με βασικές κατηγορίες και όρους της σύγχρονης αφηγηματολογίας (κατάσταση αφήγησης, οπτική γωνία, αφήγηση/discours, ιστορία/histoire, χρόνος, έγκλιση/Modus, φωνή) στοχεύοντας σε μεθοδολογικά μοντέλα και «εργαλεία» ανάλυσης αφηγηματικών δομών και τεχνικών με βάση επιλεγμένα κείμενα της γερμανόφωνης πεζογραφίας.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να στοχεύουν στην αφηγηματολογική ανάλυση και ερμηνεία κειμένων πεζογραφίας εφαρμόζοντας στην πράξη θεωρητικά μοντέλα και όρους της σύγχρονης αφηγηματολογίας,
- να εργάζονται αυτόνομα χρησιμοποιώντας τη σχετική δευτερογενή βιβλιογραφία και να συγκεντρώνουν και να αξιολογούν τα κατάλληλα επιστημονικά δεδομένα,
- να επιχειρηματολογούν επιστημονικά και να παρουσιάζουν α) με τη μορφή προφορικής εισήγησης και β) με τη μορφή γραπτής εργασίας τα πορίσματα της έρευνάς τους.

Τρόπος εξέτασης: προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

Λογοτεχνία και Μέσα DLB 71

Διδάσκων: Β. Μπέννινγκ

Στο πρώτο μέρος του σεμιναρίου θα μας απασχολήσει η λογοτεχνία ως μέσο. Θα εξετάσουμε, στη βάση της παραδοσιακής αντίληψης της γλώσσας (από τον Πλάτωνα μέχρι τον Schiller), τη λεγόμενη κρίση της γλώσσας, η οποία κλιμακώνεται στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, π.χ. στο έργο του Hofmannsthal ή του Kafka. Στη συνέχεια θα αναλύσουμε παραδειγματικά τις σχέσεις της λογοτεχνίας με άλλα -μεταξύ αυτών και τεχνικά- μέσα (π.χ.: εικαστικές τέχνες, ταινίες, νέες μορφές στο διαδίκτυο κ.ά.).

Γ Ομάδα

Μετάφραση Λογοτεχνικών Κειμένων με έμφαση στην Ιστορική Εποχή DLC 76

Διδάσκουσα: Α. Δασκαρόλη

Η μετάφραση λογοτεχνικών κειμένων θέτει ιδιαίτερα προβλήματα αναλόγως προς την ιστορική εποχή, στην οποία ανήκουν. Στόχος του σεμιναρίου είναι η εισαγωγή στη διαδικασία της λογοτεχνικής μετάφρασης, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επι μέρους εποχών της Ιστορίας της Γερμανικής Λογοτεχνίας. Κατά τις εισαγωγικές συνεδριάσεις του σεμιναρίου θα παρουσιαστούν οι διαφορετικές απαιτήσεις που τίθενται κατά τη μετάφραση λογοτεχνικών κειμένων των επί μέρους εποχών της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας, και ειδικότερα της Ιστορίας της Γερμανικής Λογοτεχνίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τη σχετική διεθνή έρευνα και βιβλιογραφία. Η εν συνεχεία μετάφραση επιλεγμένου έργου της Γερμανικής γραμματείας προς τη Νεοελληνική γλώσσα, στο πλαίσιο του σεμιναρίου και με τη συνεργασία των συμμετεχόντων, αποσκοπεί στην έμπρακτη αξιοποίηση των μεταφρασεολογικών γνώσεων που αναδείχθηκαν.

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου οι φοιτητές καλούνται να

- -αναγνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων εποχών της Ιστορίας της Γερμανικής Λογοτεχνίας και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις που θέτουν στο μεταφραστή
- -εφαρμόσουν τις γνώσεις περί της ιστορικής εποχής στο επιλεγμένο προς μετάφραση έργο
- -εντάξουν το επιλεγμένο λογοτεχνικό έργο στις απαιτήσεις της Νεοελληνικής γλώσσας και του Νεοελληνικού σύγχρονου επικοινωνιακού και πολιτισμικού περιβάλλοντος

Μετά την ολοκλήρωση των συνεδριάσεων του σεμιναρίου οι φοιτητές είναι σε θέση να

- -συστηματοποιήσουν τις διαγλωσσικές τους γνώσεις, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα μεταφραστικά προβλήματα της μεταφοράς ενός λογοτεχνικού έργου προς τη Νεοελληνική γλώσσα
- -προτείνουν μετάφρασμα στη Νεοελληνική γλώσσα ενός λογοτεχνικού έργου, κατά τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις θεμελιώδεις μεταφρασεολογικές και συνακόλουθες μεταφραστικές επιλογές τους.

Κριτική Λογοτεχνικής Μετάφρασης DLC78

Διδάσκουσα: Α. Δασκαρόλη

Η μετάφραση λογοτεχνικών κειμένων θέτει συγχρόνως το ζήτημα της αξιολογήσεώς της. Στόχος του σεμιναρίου είναι η εφαρμογή κριτηρίων για την αξιολόγηση της λογοτεχνικής μετάφρασης, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ιδιαίτερες απαιτήσεις που θέτει η λογοτεχνική μετάφραση και οι οποίες τη διαφοροποιούν από τη μετάφραση άλλων κειμενικών ειδών. Κατά τις εισαγωγικές συνεδριάσεις του σεμιναρίου θα παρουσιαστούν οι διαφορετικές μεταφρασεολογικές προσεγγίσεις της κριτικής της λογοτεχνικής μετάφρασης, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη σχετική διεθνή επιστημονική έρευνα και βιβλιογραφία. Η εν συνεχεία εξέταση και σύγκριση των ενδεχομένως περισσοτέρων διαφορετικών μεταφράσεων στη Νεοελληνική γλώσσα επιλεγμένου λογοτεχνικού έργου της Γερμανικής γραμματείας, στο πλαίσιο του σεμιναρίου και με τη συνεργασία των συμμετεχόντων, αποσκοπεί στην έμπρακτη εφαρμογή των κατάλληλων κριτηρίων για την αξιολόγηση του εκάστοτε μεταφράσματος ως φορέα πολιτισμικών και επικοινωνιακών λειτουργιών.

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου οι φοιτητές καλούνται να

- -αναγνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του λογοτεχνικού λόγου και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις που θέτουν στο μεταφραστή
- -καθορίσουν κριτήρια αξιολόγησης της λογοτεχνικής μετάφρασης
- -εφαρμόσουν τα κατάλληλα κριτήρια αξιολόγησης σε μετάφρασμα επιλεγμένου πρωτοτύπου λογοτεχνικού έργου
- -συγκρίνουν και αντιπαραβάλλουν τα ενδεχομένως περισσότερα μεταφράσματα του πρωτοτύπου επιλεγμένου λογοτεχνικού έργου επί τη βάσει των αποδεκτών κριτηρίων αξιολόγησης

Μετά την ολοκλήρωση των συνεδριάσεων του σεμιναρίου οι φοιτητές είναι σε θέση να

- -αναπτύξουν κατάλληλα κριτήρια, προκειμένου να κρίνουν τη μετάφραση ενός λογοτεχνικού έργου

- -προτείνουν τεκμηριωμένη κριτική μετάφρασης επιλεγμένου πρωτοτύπου λογοτεχνικού έργου και, εφ' όσον απαιτείται, να διατυπώσουν ενδεχομένως εναλλακτικές μεταφραστικές λύσεις

Εξέταση: Προφορική Εισήγηση και Γραπτή Εργασία

Διδακτική Λογοτεχνικών Κειμένων DLC 80

Διδάσκουσα: Α. Μπλιούμη

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών σε θεμελιώδεις αρχές της Διδακτικής και Μεθοδολογίας λογοτεχνικών κειμένων. Στα πρώτα μαθήματα του εξαμήνου εστιάζονται οι κυριότερες σχολές και ρεύματα στη Διδακτική της λογοτεχνίας προκειμένου να αναδειχθεί η διασύνδεσή τους με αντίστοιχες σχολές και ρεύματα της Θεωρίας της λογοτεχνίας και οι φοιτητές να αντιληφθούν το απαραίτητο υπόστρωμα της Θεωρίας της λογοτεχνίας στην ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην κριτική κατανόηση της Θεωρίας της Πρόσληψης που αποτέλεσε θεωρητικό εφαλτήριο στην ανάπτυξη της Διδακτικής της λογοτεχνίας καθώς η τελευταία συνιστά χαρακτηριστικό παράδειγμα διεπιστημονικής γνώσης που προκύπτει από την ενσωμάτωση διαφορετικών γνωστικών πεδίων. Σε επόμενα μαθήματα οι φοιτητές εισάγονται στην εκμάθηση τρόπων διδακτικής προσπέλασης διαφόρων λογοτεχνικών ειδών στη βάση εφαρμογής σχεδίων μαθήματος. Στόχος είναι η ανάπτυξη διδακτικής ικανότητας που θα οδηγεί στη μετάδοση βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού λογοτεχνικού λόγου), ενώ μεθοδολογικά θα εξασκηθούν στην ομαδοσυνεργατική μάθηση.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- περιγράφουν τις βασικές αρχές Διδακτικής και Μεθοδολογίας λογοτεχνικών κειμένων, να εντοπίζουν τη διασύνδεσή τους με τη Θεωρία της λογοτεχνίας και να αναστοχάζονται τις κεντρικές υποθέσεις εργασίας των εν λόγω γνωστικών πεδίων
- αναλύουν διάφορες μεθόδους διδακτικής προσπέλασης λογοτεχνικών κειμένων και την ανάπτυξη βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων στη διδακτική πράξη
- εφαρμόζουν σχέδια μαθήματος εμπλουτίζοντάς τα με τεχνικές από την ομαδοσυνεργατική μάθηση

- αναπτύσσουν επιχειρηματολογία υπέρ του ανθρωπιστικού δυναμικού λογοτεχνικών κειμένων και την καλλιέργεια ανθρωπιστικής παιδείας που προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες παιδιών και εφήβων.

Τρόπος εξέτασης: προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία

Δ Ομάδα

Γερμανική Φιλοσοφία DLD 83

Διδάσκων: Μ. Μιχάλσκι,

Αντικείμενο αυτού του μαθήματος είναι μια συγκεκριμένη εποχή ή ένα συγκεκριμένο ρεύμα της ιστορίας της γερμανικής φιλοσοφίας ή το έργο ενός συγκεκριμένου Γερμανού φιλοσόφου. Με βάση τις γνώσεις που απέκτησαν στο μάθημα «Γερμανικός Πολιτισμός», οι φοιτητές πλησιάζουν τα ερωτήματα, τους όρους και τις θέσεις που χαρακτηρίζουν τη φιλοσοφία μιας εποχής, ενός ρεύματος ή ενός στοχαστή. Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στον ειδικό τρόπο της φιλοσοφικής σκέψης γενικά και στην ιδιαίτερη σημασία της φιλοσοφίας για το συνολικό πολιτισμό των γερμανόφωνων χωρών.

Στο εαρινό εξάμηνο 2016 ασχολούμαστε με τον Johann Gottlieb Fichte (1762-1814) και το έργο του «Reden an die deutsche Nation» (1808). Πρώτον, εξερευνάμε τις ιστορικές, βιογραφικές και φιλοσοφικές βάσεις αυτού του έργου. Δεύτερον και κυρίως, αναλύουμε τις βασικές του ιδέες. Τρίτον, ρίχνουμε μια ματιά στις συνέπειές του στο πλαίσιο του γερμανικού εθνικισμού του 19ου και 20ου αιώνα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση

- να λαμβάνουν υπόψη, στο πλαίσιο της ανάλυσης συγκεκριμένων φαινομένων του πολιτισμού και της λογοτεχνίας, ερωτήματα, όρους και θέσεις της φιλοσοφίας και ειδικότερα της γερμανικής.
- να διερευνούν αυτόνομα και άλλες εποχές, άλλα ρεύματα και άλλους εκπροσώπους της ιστορίας της γερμανικής φιλοσοφίας

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εξέταση

Σύγχρονος Γερμανικός Πολιτισμός DLD 84

Διδάσκοντες: Μ. Μιχάλσκι, Γ. Λουκίσης

Ο γερμανόφωνος Τύπος αποτελεί δίχως αμφιβολία ένα σημαντικό κομμάτι της διαπολιτισμικής ανταλλαγής μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας/Αυστρίας. Άρθρα και πρωτοσέλιδοι τίτλοι για την Ελλάδα αναδημοσιεύονται, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, αμέσως από τα ελληνικά μέσα ενημέρωσης. Κατά πόσο μπορεί το βασικό δικαίωμα της ελευθερίας του τύπου να προσβάλλει τα ηθικά όρια ενός λαού; Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στον κόσμο του ημερήσιου γερμανικού και αυστριακού Τύπου, περιοδικών και διαδικτυακών πυλών. Έννοιες όπως διαμόρφωση γνώμης, αντικειμενικότητα των μέσων, κίτρινος Τύπος και ελευθερία του Τύπου εξηγούνται και αναλύονται διεξοδικά. Με τη βοήθεια άρθρων στη θεματική της ελληνικής οικονομικής κρίσης, οι συμμετέχοντες θα εξετάσουν μια εφημερίδα/περιοδικό ή διαδικτυακή πύλη.

Με την επιτυχή συμμετοχή σε αυτό το σεμινάριο οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τις σημαντικότερες καθημερινές εφημερίδες
- Να αναφερθούν σε μία συγκεκριμένη εφημερίδα και να κρίνουν τη γενική της άποψη
- Να αντιληφθούν την ισχύ του Τύπου
- Να καταλάβουν την συνεισφορά του ως πολιτισμικό αγαθό για τις χώρες

Τρόπος εξέτασης: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

Vorlesungsverzeichnis

Sommersemester 2016

Studienprogramm „Sprachpraktische Übungen (SPÜ)“ DAY 01

Allgemeine Kursbeschreibung für alle Hauptkurse (SPÜ I – SPÜ IV)

Ziel des Studienprogramms „Sprachpraktische Übungen“ ist die sprachliche Weiterqualifizierung derjenigen, die nach der Zulassung zum Germanistikstudium mit studienbedingt zunehmend höheren Anforderungen an ihre praktischen Deutschkenntnisse konfrontiert werden und diesen zu entsprechen suchen. Das Angebot von Sprachkursen auf vier Niveaus - in allen vier Semestern des Grundstudiums - dient der systematischen Unterstützung des Deutscherwerbs der Studierenden, mit dem Ziel

der Festigung und des weiteren Ausbaus fortgeschrittener (Niveau C1)

- Allgemein sprachlicher kommunikativer Kompetenzen sowie des Aufbaus und der Festigung allgemeiner und fachspezifischer
- wissenschaftssprachlicher kommunikativer Kompetenzen.

Diese Kompetenzen sind ein wichtiges Instrumentarium für die erfolgreiche Durchführung des Studiums sowie auch die anschließende berufliche Entwicklung der Studenten.

Das Studienprogramm umfasst Hauptkurse und Sonder- bzw. Spezialkurse (s. unten unter Kursbeschreibungen). In den SPÜ-Hauptkursen I bis IV erfolgt prinzipiell eine integrierte Behandlung der mündlichen und schriftlichen Fertigkeiten. Dies geschieht vor allem ausgehend von der Rezeption authentischer Texte zu Themen allgemeinen und studienbezogenen Interesses. Außerdem werden die sprachlichen Fähigkeiten integrativ gefördert, d.h. es werden sowohl die rezeptiven als auch die produktiven Fertigkeiten (d.h. sowohl das Hören und Lesen als auch das Sprechen und Schreiben) im Verbund geübt. Parallel zu den SPÜ-Lehrveranstaltungen ist zusätzliches Lernen zu Hause notwendig, um den Anforderungen der Prüfungen genügen zu können. Alle Informationen zum Lehrstoff pro Niveau (Beispiele von Texten, Übungen usw.) und zum Bewertungsverfahren sind in detaillierter Form dem Kompendium zur Sprachpraxis von Karvela/Weitz/Rizou (2013) sowie dem

Studienführer zur Sprachpraxis von Portz/Karvela (2013, 2. Aufl.) zu entnehmen. Im Folgenden werden für jeden SPÜ-Kurs die Kursbeschreibungen in Kürze angeführt.

Kursbeschreibungen im Einzelnen für jeden SPÜ-Kurs

Hauptkurse

Sprachpraktische Übungen I (SPÜ I)

Der Kurs wendet sich in der Regel an Studenten des ersten Semesters, deren sprachliche Kompetenz dem Niveau B1 (A) entspricht, so wie dieses im Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen für Sprachen (Europarat 2001) beschrieben wird. Texte vor allem aus den Themenbereichen Deutschlandkunde, Bildung und Erziehung, aktuelle Probleme und Interessen der Studenten werden behandelt und analysiert.

Nach dem erfolgreichen Abschluss des Kurses sind die Studenten in der Lage:

schriftliche Texte aus gedruckten und elektronischen Zeitungen und Texte allgemeinen Interesses aus den oben genannten Themenbereichen zu verstehen und zu bearbeiten,

Texte mit einer klaren Gliederung zu verfassen (z.B. Aufsätze zu verschiedenen Themen, Lebenslauf, Bewerbungsschreiben, Leserbriefe und sonstige offizielle Briefe),

den Inhalt eines gelesenen Textes mündlich wiederzugeben,

sich über vertraute Themen mündlich zu verständigen (z.B. Alltag, persönliche Erfahrungen und Interessen, Freizeit),

ihre Auffassungen zu einem Thema verständlich – schriftlich oder mündlich – zu äußern.

Kursleiterin: Ioanna Rizou

Sprachpraktische Übungen II (SPÜ II)

Der Kurs wendet sich an Studenten, deren sprachliche Kompetenz dem Niveau B1 (B) entspricht, so wie dieses im Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen für Sprachen beschrieben wird. Es werden Texte allgemeinen Interesses aus der gedruckten und elektronischen Presse behandelt sowie Texte in einfacher Wissenschaftssprache (bzw. gehobener Allgemeinsprache) vor allem aus den Bereichen Bildung und Erziehung und Fremdsprachenlernen. Besonderer Schwerpunkt wird auf die Erweiterung des Wortschatzes gelegt (Wortfamilien, Synonyme, Antonyme).

Nach dem erfolgreichen Abschluss des Kurses sind die Studenten in der Lage:

- schriftliche Texte aus den oben genannten Bereichen zu verstehen und zu bearbeiten,
- Wortschatzübungen zu lösen sowie einzelne Wörter und Phrasen textbezogen anders zu formulieren,
- Texte mit klarer Gliederung und angemessenem Wortschatz zu verfassen, in denen etwas beschrieben, beurteilt, geschlussfolgert wird, Ideen angeführt und Lösungen zu einem Problem vorgeschlagen werden,
- Interviews und mündliche Kurzreferate zu einem Thema sowie die anschließende Diskussion zu verstehen und sich dabei mit einem kurzen Beitrag/einer kurzen Frage zu beteiligen,
- einen Zeitungstext oder ein Thema mündlich darzustellen und an der anschließenden Diskussion auf einfache Fragen zu antworten,

Tabellen, Statistiken, Diagramme etc. mündlich zu versprachlichen.

Kursleiterin: Ioanna Rizou

Sprachpraktische Übungen III (SPÜ III)

Der Kurs wendet sich an Studenten, deren sprachliche Kompetenz dem Niveau B2 entspricht, so wie dieses im Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen für Sprachen beschrieben wird. Ab SPÜ-Niveau III verlagert sich der Schwerpunkt zunehmend auf die Schriftlichkeit und dabei insbesondere auf den wissenschaftssprachlichen Ausdruck. Die Mündlichkeit wird ab diesem Niveau speziell bezogen auf das Referat und auf Beiträge zu einer weiterführenden Diskussion dazu behandelt. Dies geschieht auch vorbereitend auf die mündliche Prüfung, die zum Abschluss des Sprachpraxis-Programms (SPÜ-Programms) auf SPÜ-Niveau IV verlangt wird.

Der Lehrstoff umfasst Sachtexte auf B2- Niveau und Texte in allgemeiner Wissenschaftssprache aus den einzelnen Gebieten des Germanistikstudiums (z.B. Geschichte, Übersetzungswissenschaft, Fremdsprachenlehren und -lernen). Bezogen auf die schriftliche Ausdrucksfähigkeit werden vor allem diejenigen Ausdrucksformen geübt, die anhand einer Textvorlage realisiert werden, z.B. die Zusammenfassung von Sachtexten und wissenschaftsorientierten Texten, die Texterweiterung und die Kommentierung eines Textes hinsichtlich seiner These(n).

Nach dem erfolgreichen Abschluss des Kurses sind die Studenten in der Lage:

- Sachtexte und wissenschaftsorientierte Texte aus den einzelnen Gebieten des Germanistikstudiums zu verstehen und zu bearbeiten,
- die wichtigsten Inhaltspunkte eines Sachtextes oder eines wissenschaftsorientierten Textes schriftlich zusammen zu fassen,
- dabei geeignete Redemittel zu gebrauchen, um den Gedankengang des Autors eines gelesenen Textes verständlich wieder zu geben,
- sich wissenschaftssprachlich, wenn auch mit einigen Schwächen, zu äußern, wenn sie sich auf Texte der Fachliteratur beziehen und diese kommentieren,
- einen einfachen wissenschaftlichen Text mündlich darzustellen und auf entsprechende Fragen zu antworten.

Kursleiter: E. Haring

Sprachpraktische Übungen IV (SPÜ IV)

Der Kurs versteht sich als Fortsetzung des Kurses SPÜ III und entspricht dem Niveau C1, so wie dieses im Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen für Sprachen beschrieben wird. Besonderer Schwerpunkt wird auf das Verstehen, Analysieren und Verwenden der geschriebenen Wissenschaftssprache gelegt. Zum Lehrstoff gehören vor allem wissenschaftliche Texte oder auch leichtere Fachtexte aus den einzelnen Gebieten des Germanistikstudiums (z.B. Sprachwissenschaft, Literaturwissenschaft, Fremdsprachendidaktik).

Nach dem erfolgreichen Abschluss des Kurses sind die Studenten in der Lage:

- Texte aus der allgemeinen Wissenschaftssprache oder auch leichtere Fachtexte aus den Geisteswissenschaften zu verstehen und zu bearbeiten,
- die Thesen des Autors eines gelesenen Textes zu kommentieren,

- ihre eigene These schriftlich zu formulieren und sie mit Argumenten zu begründen, indem sie die entsprechenden Redemittel gebrauchen,
- einen geschriebenen Text in eine andere Textsorte umzuwandeln (Textsortenwechsel),
- den Inhalt eines Sachtextes oder eines wissenschaftlichen Textes aus den Geisteswissenschaften mündlich zu präsentieren und auf entsprechende Fragen zu antworten,
- sich wissenschaftssprachlich – mündlich oder schriftlich - verständlich zu äußern.

Kursleiter: E. Haring

Spezialkurse

Grundlagen der Grammatik

Ziel dieses Spezialkurses, der sich an diejenigen Studierenden wendet, die an den Hauptkursen SPÜ I und SPÜ II teilnehmen, ist die Wiederholung und Festigung wichtiger grammatischer Phänomene der deutschen Grammatik, die auf dem Niveau B (B1-B2) gelehrt werden (z.B. Adjektivdeklination, Modalverben, Passiv, Präpositionen, Präpositionalphrasen).

Nach dem erfolgreichen Abschluss des Kurses sind die Studenten in der Lage:

- die grammatische Theorie und die Regeln der behandelten Phänomene zu kennen (Kognitivierung),
- die Theorie und die Regeln in der Praxis anzuwenden und entsprechende Übungen zu lösen,
- die grammatische Terminologie der behandelten Phänomene zu kennen und zu benutzen,
- ihre Kenntnis der grammatischen Theorie allgemein beim Erlernen des Deutschen als Fremdsprache nutzbar zu machen, u.a. auch um Interferenzfehler aus dem Griechischen vermeiden zu können.

Kursleiter: Jannis Loukisis

Wissenschaftssprachliche Strukturen

Ziel dieses Spezialkurses auf Niveau C (C1-C2), der sich an diejenigen Studierenden wendet, die an den Hauptkursen SPÜ III und SPÜ IV teilnehmen, ist die Vermittlung all jener Phänomene der Grammatik, denen man häufig in wissenschaftlichen Texten begegnet, und einer größeren Vertrautheit mit den lexikalischen, syntaktischen, textuellen und stilistischen Kennzeichen der deutschen Wissenschaftssprache. Niveau des Kurses ist das Niveau C (C1-C2).

Nach dem erfolgreichen Abschluss sind die Studenten in der Lage:

- die behandelten Phänomene in wissenschaftlichen Texten zu erkennen,
- die entsprechende grammatische Terminologie zu beherrschen (deklaratives Wissen),
- geeignete Umformungen durchzuführen, um etwas zu paraphrasieren, ohne dass der Sinn verändert wird (prozedurales Wissen),
- intratextuelle Beziehungen zwischen einzelnen Wörtern oder Phrasen und ihre Funktion innerhalb eines Textes zu erkennen (z.B. Anaphorik, Kataphorik),
- intertextuelle Beziehungen herzustellen (z.B. Texte vergleichen, direkt oder indirekt zitieren),
- beim Verfassen eigener Texte wissenschaftssprachliche Strukturen angemessen zu gebrauchen (z.B. Fachliteratur wiedergeben und kommentieren, kurze Hausarbeiten verfassen).

Kursleiterin: Ioanna Rizou

Grundstudium

DGY 13 – Syntax

Lehrkraft: A. Tsokoglou

Untersuchungsgegenstand der Syntax ist die Beschreibung und Analyse der Struktur des Satzes und der Satzglieder. In dieser einführenden Vorlesung werden

zunächst einige sprachtheoretische Ansätze im Rahmen der Generativen Grammatik besprochen. Darüber hinaus wird auf die Entwicklung der syntaktischen Theorie in Bezug auf folgende Phasen eingegangen:

- Konstituentenstrukturgrammatik der strukturalistischen Sprachanalyse
- Phrasenstrukturgrammatik der Generativen Grammatik
- X-bar Struktur als universelle Struktur für die Analyse von Phrasen und Sätzen.

DGY 18: Einführung in die Didaktik des Deutschen als Fremdsprache I

Lehrkraft: I. Karvela

Dieses Proseminar wendet sich an Studenten des zweiten Semesters. Durch die Teilnahme am Seminar bekommen die Studenten einen ersten Kontakt mit Fragestellungen der Methodik und Didaktik des Deutschen als Fremdsprache. Ziel des Seminars ist es, den Studenten diejenigen Kenntnisse und Fähigkeiten zu vermitteln, die einerseits für ihre Teilnahme an den Lehrveranstaltungen zur Didaktik in den nachfolgenden Semestern notwendig, andererseits für ihre spätere berufliche Beschäftigung als Deutschlehrer von Bedeutung sind. Der Lehrstoff umfasst die folgenden vier Bereiche:

- Faktoren, die das Erlernen einer Fremdsprache beeinflussen (z.B. Persönlichkeit des Lernalters, Motivation, Alter),
- die vier sprachlichen Grundfertigkeiten (Lesen, Hören, Sprechen, Schreiben) und die Besonderheiten jeder Fertigkeit für die Unterrichtspraxis,
- der Gemeinsame Europäische Referenzrahmen und seine Bedeutung für das Lehren und Lernen von Fremdsprachen und d) die wichtigsten Methoden des Fremdsprachenlernens.

Nach der erfolgreichen Teilnahme am Seminar sind die Studenten in der Lage:

- die Faktoren, die das Erlernen einer Fremdsprache beeinflussen, zu kennen,
- diese Faktoren entsprechend einzuschätzen und sie bei der Gestaltung des Unterrichts zu berücksichtigen,
- geeignete Übungen für die Entwicklung jeder der vier sprachlichen

- Grundfertigkeiten auszuwählen, zu gestalten und einzuschätzen,
- die Kennzeichen der wichtigsten Methoden des Fremdsprachenlernens zu
- kennen, um einerseits die älteren Methoden zu verstehen und zu schätzen
- und andererseits die neueren Methoden in der Praxis anwenden zu können.

Leistungsnachweis: mündliche Prüfung

DLY 21 Einführung in die Literaturwissenschaft II

Lehrkraft: A. Blioumi

In der Vorlesung, wird ein Überblick über Theorie und Geschichte der Gattungen (Epik, Lyrik, Dramatik) dargeboten. In historischer und systematischer Darstellung und anhand repräsentativer Textbeispiele werden Grundfragen der Gestaltung lyrischer und narrativer Texte thematisiert und diskutiert. Ziel der Veranstaltung ist es, Einblick in die Gattungsproblematik zu vermitteln und die Teilnehmer in die Lage zu versetzen, Gattungsmerkmale erkennen, beschreiben und anwenden zu können, wobei das Augenmerk auf Erzähltechniken gelegt wird. Die ausgewählten Texte stellen einen Korpus der Neueren Deutschen Literatur dar: Döblin, Kafka, H. Mann, Bachmann, Wolf, Schulze u.a.

Am Ende der Vorlesung sollen die Studierenden in der Lage sein:

- Die Grundlagen der Gattungstheorie zu analysieren.
- Bei allen drei großen Gattungen Mikroanalysen durchzuführen.
- Insbesondere Erzähltechniken autonom anwenden zu können.
- Die Lesekompetenz auf der Basis deutschsprachiger literarischer Texte weiterzuentwickeln.

Leistungsnachweis: Schriftliche Prüfung

DLY 24 Literatur des 20. Jahrhunderts

Lehrkraft: E. Petropoulou

Die Vorlesung bietet einen Überblick über die Geschichte der deutschsprachigen Literatur des 20. Jahrhunderts, angefangen vom Fin de siècle und den Avantgarden bis hin zu deren Ablösung durch die Postmoderne. Anhand der Lektüre ausgewählter Texte sollen die Grundcharakteristika der wichtigsten literarischen Strömungen der Zeit einsichtig gemacht werden.

Nach erfolgreichem Abschluss des Seminars

- haben die Studierenden Grundkenntnisse der literarischen Strömungen und Gattungen, sowie der kontextuellen Bedingungen der untersuchten Epoche
- beherrschen die Studierenden Grundcharakteristika repräsentativer Texte des 20. Jahrhunderts
- sind die Studierenden in der Lage, die untersuchten Texte ansatzweise zu interpretieren.

Leistungsnachweis: Klausur

DGY 15 –Semantik

Lehrkraft: Winfried Lechner

Die Semantik befaßt sich mit der Bedeutung von sprachlichen Einheiten (Wörtern), sowie den systematischen Beziehungen, die den Aufbau von komplexen Bedeutungen aus einfacheren Bestandteilen charakterisieren. Aufgabe der Semantik ist es dabei, das mentale System zu erklären, das Sprecher in die Lage versetzt, jeden beliebigen Ausdruck ihrer Sprache semantisch zu interpretieren. Diese Einführung in die Semantik vermittelt grundlegende Kenntnisse und setzt sich zum Ziel, Antworten u.a. auf folgende Fragen zu formulieren: Was sind sprachliche Bedeutungen? Wie werden sie dargestellt? Welche Mittel wendet man an, um Bedeutungen zu entdecken? Auf welche Art und Weise sind Sprache, Denken und Bedeutung miteinander verbunden?

Der erfolgreiche Abschluss des Kurses versetzt die Teilnehmer in die Lage

- systematische Aspekte der sprachlichen Bedeutungen zu erkennen und zu beschreiben

- semantische von syntaktischen Eigenschaften eines Satzes zu trennen
- einfache semantische Phänomene zu identifizieren
- zu verstehen, wo Semantik im Sprachunterricht eingesetzt werden kann
- zwischen unterschiedlichen Theorien eines Phänomens zu unterscheiden, und diese Entscheidung auch zu begründen

DGY 17 Pragmatik

Lehrkraft: F. Batsalia

Gegenstand ist – unter Berücksichtigung von Intentionen, Wissensstand, Erwartungen und Interessen des Sprechers sowie der des Hörers – die Untersuchung sprachlicher Handlungen und der Kontexte, in denen diese Sprachhandlungen vollzogen werden.

Behandelt werden die Ansätze von Austin, Searle und Wunderlich bezüglich der Beziehungen zwischen sprachlichem Zeichen und Zeichenbenutzer, sowie die Fragestellung, wie und mit welcher Wirkung Zeichen gebraucht werden.

Leistungsnachweis: Abschlussklausur

DGY 19 Einführung in die Didaktik Deutsch als Fremdsprache II

Lehrkraft: D. Wiedenmayer

DLY 23: Literatur des 19. Jahrhunderts

Lehrkraft O. Laskaridou

Die Vorlesung bietet einen Überblick über die deutschsprachige Literatur des 19. Jahrhunderts, wobei vorwiegend Romantik und Realismus in den Mittelpunkt gestellt werden. Werke von E.T.A Hoffmann, aber auch Gedichte von Joseph von Eichendorff, Heinrich Heine, C.F. Meyer und Theodor Storm werden als exemplarische Texte behandelt.

Bei erfolgreichem Abschluss des Kurses sind die Studierenden in der Lage,

- wichtige Strömungen und Tendenzen, Formen und Strukturen der deutschsprachigen Literatur des 19. Jahrhunderts zu erkennen und zu beschreiben,
- Inhalte, Themen und Schreibtechniken, die für die Romantik und den Realismus charakteristisch sind, zu vergleichen und in den (literar-)historischen Kontext einzubetten,
- literaturwissenschaftliche Analysetechniken selbstständig anzuwenden und
- sich mit einschlägiger Sekundärliteratur auseinanderzusetzen.

Leistungsnachweis: Klausur

DLY 26 Literaturtheorie

Lehrkraft: W. Benning

Wenn man Literatur interpretiert, ist man bemüht, diese begrifflich und argumentativ zu erfassen. Die Analyse setzt also literarische Phänomene mit theoretischen Konstrukten in Verbindung. Wie dies zu geschehen hat, ist eine Frage der Literaturtheorie. In dieser Veranstaltung geht es darum, verschiedene Ansätze der Literaturtheorie einführend vorzustellen.

DAY02 Einführung in das wissenschaftliche Arbeiten

Lehrkraft: A. Dakaroli

Die Vorlesung verfolgt das Ziel, grundsätzliche Erkenntnisse der Methodologie des wissenschaftlichen Forschens und Arbeitens in den Geisteswissenschaften und insbesondere in den philologischen Wissenschaften zu bieten. Der Schwerpunkt soll hier auf die besonderen 'Arbeitsinstrumente' der Deutschen Philologie gelegt werden (z.B.. wissenschaftliche Fachzeitschriften, bibliografische Quellen zur Primär- und Sekundärliteratur, spezielle Archive, Forschungszentren). An Hand von Beispielen werden Verfahren zur Lösung von Forschungsproblemen, die Struktur von Forschungsprozessen, das wissenschaftliche Belegen und Nachweisen, die Kontrolle der Quellen und deren Überprüfung sowie die Verfahren des Schlussfolgerns analysiert. Es werden Möglichkeiten der wissenschaftlichen Präsentation von Forschungsergebnissen einerseits für mündliche Referate und andererseits für schriftliche Hausarbeiten vorgeschlagen.

Während der Vorlesung werden die Studenten

- das wissenschaftliche Forschen und Arbeiten erkennen und bestimmen
- die Anforderungen des wissenschaftlichen Bearbeitens und Interpretierens von sprachlichem und textuellem Material bestimmen
- Primär- und Sekundärforschungsquellen verarbeiten

Nach Vollendung der Vorlesungsreihe sind die Studenten in der Lage

- wissenschaftliche Forschungsergebnisse zu systematisieren
- die Präsentation von wissenschaftlichen Forschungsergebnissen sowohl für mündliche Referate als auch für schriftliche Hausarbeiten zu strukturieren und zu redigieren.

Leistungsnachweis: Schriftliche Klausur

HAUPTSTUDIUM

Linguistik

Gruppe A

DGA 32 Syntaxtheorie

Lehrkraft: A. Tsokoglou

Gegenstand des Seminars ist die Entwicklung der Theorie der Generativen Syntax: „Minimalistisches Programm“. Dabei werden die grundlegenden Prinzipien hinsichtlich der Phrasen- und Satzstruktur und der Bewegungen anhand von Beispielen der deutschen Sprache dargestellt und analysiert.

DGA 34 Lexikologie

Lehrkraft: R. Portz

Aufbauend auf den Kenntnissen aus der Lexikologie-Vorlesung des Grundstudiums (3./4.Sem.) sollen in diesem Seminar einige ausgewählte Phänomene eingehender behandelt werden, sowohl aus einzelsprachlicher als auch aus sprachübergreifender Perspektive. Dabei soll die lexikalische Ambiguität im Zentrum der Analysen stehen. Zugleich soll der Umgang mit Wörterbüchern und Sprachkorpora als Datengrundlagen für lexikalische Analysezwecke geübt werden.

Nach erfolgreicher Teilnahme sind die Studenten in der Lage

- zentrale sowie auch speziellere Begriffe der Lexikologie zu bestimmen
- die wichtigsten Kriterien für die einzelsprachliche und die sprachübergreifende
- Analyse von Lexemen zu kennen
- diese Kriterien anzuwenden für die Beschreibung lexikalischer Phänomene des
- Deutschen sowie auch des Griechischen und des Englischen
- zu diesem Zweck den geeigneten Gebrauch von verschiedenen Wörterbüchern und
- Sprachkorpora zu machen.

Leistungsnachweis: Referat und Hausarbeit

DGA 38: PHRASEOLOGIE: Kontrastive Phraseologie

Lehrkraft: M. Chrissou

Die Phraseologie als Forschungsfeld der festen Wortverbindungen oder Phraseologismen bildet eine der neueren linguistischen Disziplinen. Im Rahmen der Kontrastiven Phraseologie werden die phraseologischen (Sub)Systeme zweier oder mehrerer Sprachen bzw. Sprachvarietäten miteinander verglichen, um ihre Ähnlichkeiten und Unterschiede herauszustellen. Ihre Forschungsergebnisse sind für die Phraseographie, die Fremdsprachendidaktik und die Übersetzungswissenschaft wichtig. Ziel des Seminars ist, die Studierenden in die Grundbegriffe der Phraseologie und die Methoden der Kontrastiven Phraseologie einzuführen. Ein Praxisbezug wird hergestellt, indem ausgewählte phraseologische Subsysteme des Deutschen und des Griechischen interlingual kontrastiert werden.

Nach dem erfolgreichen Absolvieren des Seminars werden die Studierenden in der Lage sein,

- die besonderen Merkmale von Phraseologismen zu beschreiben und sie von freien Wortverbindungen anhand konkreter Kriterien zu unterscheiden,
- Phraseologismen auf der Grundlage ihrer formalen, semantischen und pragmatischen Dimension zu klassifizieren,
- Äquivalenzmodelle für den Sprachkontrast zu erarbeiten und die eingesetzten Kriterien für den interlingualen Vergleich zu beschreiben,
- phraseologische Subsysteme des Deutschen und des Griechischen zu konfrontieren, um Ähnlichkeiten bzw. Unterschiede systematisch zu erfassen und auf ihren Äquivalenzgrad zu schließen.

Prüfungsform: Referat, schriftliche Seminararbeit

Gruppe B

DGB 44: Empirische Linguistische Wissenschaftliche Untersuchung

Lehrkraft: Ch. Alexandri

Die Empirische Linguistische wissenschaftliche Untersuchung dient als Basis und Ausgangspunkt verschiedener Disziplinen und Anwendungsbereiche der Linguistik. In diesem Seminar wird die Planung und Praxis einer linguistischen wissenschaftlichen Untersuchung dargestellt in Beziehung zu einer bestimmten Textsorte und einem Anwendungsgebiet der Sprache (z. B. technische Texte, journalistische Texte). Im Seminar werden ausgewählte Textsorten beschrieben und analysiert und alle Ebenen der Sprache (z.B. Syntax, Semantik, Pragmatik) werden behandelt, je nach den linguistischen Merkmalen der Sprache der Textsorte, die analysiert wird.

Lernziele:

- Kenntnis und Verständnis der Planung und Praxis einer linguistischen wissenschaftlichen Untersuchung in Beziehung zu einer bestimmten Textsorte und einem Anwendungsgebiet der Sprache
- Grundkenntnisse in Bezug auf die wichtigsten linguistischen Merkmale der Sprache der Textsorte (technische Texte, wirtschaftliche Texte, geschriebene und gesprochene journalistische Texte)

Leistungsnachweis durch schriftliche Hausarbeit

Prüfungsform: Mündliche Prüfung oder schriftliche Hausarbeit

DGB 46: Schriftlinguistik

Lehrkraft: J. Theisen

Lange Zeit war alles Schriftliche aus der Linguistik programmatisch verbannt. Entsprechend jung ist die Schriftlinguistik als eine der neuesten „Bindestrich-Linguistiken“. Sie beschäftigt sich mit allen Aspekten explizit schriftlicher Kommunikation. Sie geht also von den Unterschieden zwischen gesprochener und geschriebener Sprache aus. Wie wird Sprache verschriftlicht? Es gibt ja nicht nur Buchstaben von Alpha bis Omega oder von A bis Zett, und es gab nicht nur Bücher, sondern auch Schriftrollen, steinerne Inschriften, und vieles andere. Schriften haben – wie Sprache auch – ihre Geschichte, und dabei stellt sich bis heute auch die Frage, wie richtig geschrieben wird. Es geht also auch um Orthographie, um Kalligraphie weniger, aber um Typographie, wozu neuerdings auch die (schriftliche) Gestaltung von Internetseiten gehört. Außerdem ist zu erörtern, wie man schreiben lernt und was beim Schreiben (im Unterschied zum Sprechen) eigentlich geschieht.

Wer das Seminar erfolgreich besucht hat, ist u.a. in der Lage,

- verschiedene Schrifttypen voneinander abzugrenzen,
- die Hauptstationen der Schriftgeschichte nachzuvollziehen,
- die Besonderheiten schriftlicher Kommunikation zu beschreiben,
- Schriftspracherwerb und Schreibprozess zu verstehen.

Nachweis: Klausur. Regelmäßige Teilnahme ist notwendig.

Gruppe C

DGC 49: Computerlinguistik

Lehrkraft: Ch. Alexandris

. Dieses Seminar ist eine Einführung in die Computerlinguistik und zielt auf die Beschreibung der Anwendungsgebiete der Syntax, der Morphologie, der Semantik und der Pragmatik in die Computerlinguistik und die Übertragung der linguistischen

Regeln und Prinzipien in einer maschinell verarbeitbaren Form die als Basis und Ausgangspunkt für die Konstruktion von Computerprogrammen verwendet wird. Das Seminar ist zugleich auch eine Einleitung in bestimmten Anwendungsgebieten der Computerlinguistik: die Maschinelle Übersetzung, die Elektronische Lexikographie, die Dialogsysteme und die Konstruktion und Verwaltung Elektronischer Korpora.

Lernziele:

- Die Studierenden beherrschen wichtige theoretische Grundlagen der Computerlinguistik.
- Die Studierenden kennen die Grundbegriffe der Anwendungsgebieten der Computerlinguistik und haben einen Überblick über die Methoden und Techniken, die dort angewandt werden.
- Sie erlernen eine selbständige Projektarbeit in Form eines kleinen eigenständigen Abschlussprojektes (Entwurf oder Evaluierung eines Systems oder Datenbank).

Leistungsnachweis durch schriftliche Hausarbeit

DGC 50: Sprachgeschichte

Lehrkraft J. Theisen

Die ältesten deutschen Texte, die wir besitzen, sind (im Vergleich zum Griechischen: nur!) knapp 1300 Jahre alt und ziemlich unverständlich. Bei den meisten handelt es sich um Übersetzungen aus dem Lateinischen, inhaltlich: um Theologisches, Religiöses. Der christliche Glaube war gerade nach Mitteleuropa gekommen, und Karl der Große zum Beispiel tat im 8. Jahrhundert einiges dafür, dass seine Landsleute ungefähr verstehen konnten, um was es dabei eigentlich ging. Es hat dann wieder eine ganze Zeit lang gedauert, bis seit dem 12. Jahrhundert auch Unterhaltungsliteratur geschrieben wurde. Im 15./16. Jahrhundert übersetzte Martin Luther die „Biblia: Das ist: Die gantze Heilige Schrift“ aus dem hebräischen bzw. griechischen Original ins Deutsche und schaute dazu „dem Volk aufs Maul“. Aber noch vor gut 300 Jahren meinte Gottfried Wilhelm Leibniz, dass man auf Deutsch zwar perfekt über Handwerk und Bergbau sprechen und schreiben könne, aber über nichts wirklich Wichtiges, wie zum Beispiel Philosophie. Tatsächlich stand 1000 Jahre lang dem Deutschen mit dem Lateinischen eine Sprache als Konkurrenz gegenüber, in der alles wirklich Wichtige ge- und beschrieben wurde.

Wer das Seminar erfolgreich beendet,

- versteht, warum Sprache (nicht nur das Deutsche) sich im Laufe der Zeit verändert,
- versteht die phonologischen, morphologischen und syntaktischen Entwicklungsschritte zwischen den althochdeutschen Dialekten und der neuhochdeutschen Standardsprache und kann sie beschreiben,
- versteht auch ältere deutsche Texte,
- hat die wichtigsten mittelalterlichen Texte des Deutschen kennengelernt.

Nachweis: Klausur.

Gruppe D

DGD 54: Neue Technologien beim Fremdsprachenlernen: Digitale Lernwerkzeuge im Unterricht Deutsch als Fremdsprache

Lehrkraft: M. Chrissou

Der angemessene Einsatz neuer Technologien im Unterricht bildet einen wesentlichen Bestandteil der Lehrerausbildung. Ziel des Seminars ist die Aneignung von Wissen und die Entwicklung von Fertigkeiten und Fähigkeiten für den Einsatz neuer Technologien im Unterricht Deutsch als Fremdsprache. Dafür werden die Studierenden über den Stellenwert der neuen Technologien im Gemeinsamen Rahmencurriculum für die Fremdsprachen (GRfF) sensibilisiert und mit dem lerntheoretischen Ansatz des Konstruktivismus, auf dem das GRfF basiert, vertraut gemacht. Ferner werden sie den Einsatz digitaler Lernwerkzeuge im Seminar erproben und Möglichkeiten für die Entwicklung der Sprachfähigkeit im Rahmen eines Projekts erforschen. Die Projektarbeit als offene Lernform fördert die Lernautonomie und bietet den geeigneten pädagogisch-didaktischen Rahmen für die Integration digitaler Lernwerkzeuge in den Fremdsprachenunterricht.

Nach dem erfolgreichen Absolvieren des Seminars werden die Studierenden in der Lage sein,

- die Lernprinzipien des Konstruktivismus zu beschreiben, ihren Bezug zum GRfF zu erkennen und vor diesem Hintergrund traditionelle Haltungen gegenüber dem Lernprozess und den Rollen von Lehrperson und Schülern im Klassenzimmer kritisch zu überprüfen und neu zu definieren,

- über den Beitrag der neuen Technologien zur Umsetzung des GRfF in der Unterrichtspraxis zu reflektieren und Möglichkeiten für ihre Integration in den Unterricht Deutsch als Fremdsprache zu beschreiben,
- mit digitalen Lernwerkzeugen umzugehen und ihr Lernpotenzial im Rahmen von Projektarbeit pädagogisch sinnvoll zu nutzen,
- mediengestützte Projekte auf der Grundlage des angeeigneten Wissens und der Erfahrung, die sie im Seminar machen, kooperativ zu planen, durchzuführen und auszuwerten.

Prüfungsform: Referat, schriftliche Seminararbeit

DGD 55 Das Deutsche als zweite Fremdsprache

Lehrkraft I. Karvela

In diesem Hauptseminar konzentrieren wir uns auf die Didaktik des Deutschen als zweite Fremdsprache (nach Englisch). In dieser Methode geht man davon aus, dass ein Lerner Kenntnisse und Fertigkeiten, die er beim Erlernen seiner Muttersprache und der ersten Fremdsprache erworben hat, in der zweiten Fremdsprache nutzen kann. Nach einem ersten Kontakt mit den theoretischen Grundlagen der Didaktik der zweiten Fremdsprache soll auf ihre Anwendung in der Praxis eingegangen werden.

Nach der erfolgreichen Teilnahme am Seminar sind die Studenten in der Lage:

die Prinzipien der Methode „Didaktik der zweiten Fremdsprache“ zu kennen,

Arbeitsblätter für den Deutschunterricht an verschiedene Altersgruppen zu entwerfen.

Leistungsnachweis: schriftliche Prüfung

Literaturwissenschaft

Gruppe A

DLA 66 Thomas Mann – Franz Kafka – Bert Brecht

Lehrkraft: E. Harring

Im Brennpunkt des Seminars steht die Auseinandersetzung mit Werk und Persönlichkeit dreier Autoren, die für die Entwicklung der deutschsprachigen

Literatur des 20. Jahrhunderts nicht nur richtungsweisend waren, sondern auch stets für Diskussionen sorgten. Was macht Th. Mann – F. Kafka – B. Brecht zu ‚kanonischen‘ Autoren? Welche Fragen wirft Ihr Werk auf? Und in welchen Kontexten stand/steht ihr Schreiben?

Das Seminar vermittelt Einblicke in die geistigen Biographien dieser Autoren und betrachtet ihr Schaffen in sozialen, politischen, sowie kultur- und wirkgeschichtlichen Zusammenhängen. Dazu werden ausgewählte Referenztexte betrachtet, deren gründliche Lektüre unbedingt Voraussetzung für die Teilnahme am Kurs ist.

Absolventen dieses Kurses sind in der Lage,

- Texte und Werk der genannten Autoren literaturgeschichtlich einzuordnen,
- reflektierte Betrachtungen zur Biographie der Autoren anzustellen,
- zu Fragen der Wirkungsgeschichte und Interpretation Stellung zu nehmen,
- über ausgewählte Aspekte der Forschung zu referieren.

Teilnahmevoraussetzungen: Regelmäßige Teilnahme, gründliche Lektüre, aktive Mitarbeit sind erforderlich.

Leistungsnachweis: Referat (oder Hausarbeit) und Prüfung.

DLA 65 Deutsche Literatur 1900 – 1945: Literatur und Lebensreform

Lehrkraft: E. Harring

Das Seminar vermittelt einen Überblick über Zentren, Strömungen und Entwicklungen der deutschsprachigen Literatur in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts. Einen thematischen Ausgangspunkt soll dafür die *Lebensreform* bilden, die um 1900 nicht nur Kulturkritik, sondern auch Fragen nach den gesellschaftlichen Alternativen hervorbrachte, und deren Entwürfe zunehmend Eingang in literarische Programme fanden. So standen AutorInnen wie Reiner M. Rilke, Thomas Mann, Johannes Schlaf, Hermann Hesse oder Franziska zu Reventlow zeitweise stark unter dem Einfluss der Lebensreform und reflektierten dies in ihrem Werk. Inwiefern aber lassen sich daraus maßgebliche Impulse für die Literaturgeschichte ableiten? Wo zeigt sich der Einfluss der Lebensreform bei der Bildung literarischer Strömungen? Welche charakteristischen Motive und Themen stellen sich hier ein? Vor dem Hintergrund dieser Fragen versucht das Seminar etablierte literaturhistorische Begriffe wie *Symbolismus*, *Wiener Fin de Siècle*, *Expressionismus*, *Dadaismus* oder *Neue Sachlichkeit* einer neuerlichen Inspektion zu unterziehen.

Wer den Kurs besucht, ist in der Lage,

- ausgewählte Texte selbständig zu erarbeiten und vorzustellen,
- die Besonderheiten und Charakteristika wichtiger Literaturströmungen (sh. oben) anhand exemplarischer Texte zu beschreiben,
- einen kulturhistorischen Überblick zu geben,
- sich mit deutschsprachiger Sekundärliteratur auseinanderzusetzen

Teilnahmevoraussetzungen: Regelmäßige Teilnahme, Lektürevorbereitung, aktive Mitarbeit sind erforderlich.

Leistungsnachweis: Referat (oder Hausarbeit) und Prüfung.

DLA 61: Weimarer Klassik

Lehrkraft: K: Mitralexi

Das Seminar ist als Einführung in die Literatur der Weimarer Klassik konzipiert. Anhand von ausgewählten Werken der beiden Hauptvertreter, Johann Wolfgang Goethe (1749-1832) und Friedrich Schiller (1759-1805), sollen Tendenzen der Epoche in Kunstauffassung, Drama und Prosa herausgearbeitet werden. Zentrale Themen sind das Vorbild der griechischen Antike, auf deren Musterhaftigkeit 1755 bereits der Kunsthistoriker Johann Joachim Winckelmann (1717-1768) hingewiesen hat, und die ästhetische Erziehung des Menschen. Wir werden uns mit der Interpretation des dramatischen Werkes von Goethe *Iphigenie auf Tauris* (1779/1787) eingehend befassen.

Bei erfolgreichem Abschluss des Seminars sind die Studierenden in der Lage

Themen, Inhalte, Formen und Strukturen der Literatur der Weimarer Klassik zu beschreiben und in den kultur- und literarhistorischen Kontext einzubetten,

einschlägige Kategorien und Begriffe bei der Analyse literarischer Texte selbstständig anzuwenden,

den Zusammenhang zwischen literarischer Theorie und Praxis zu beurteilen,

sich kritisch mit der einschlägigen Sekundärliteratur auseinanderzusetzen,

die Ergebnisse ihrer Recherche in einem wissenschaftlichen Kontext mündlich und schriftlich angemessen zu präsentieren.

Leistungsnachweis: Referat und schriftliche Hausarbeit

Gruppe B

DLB 69: Literaturtheorie I: Erzähltheorie / Narratologie

Lehrkraft: K. Mitralexi

Das Seminar führt in die narratologische Theorie (F. Stanzel, G. Genette) und Analyse erzählender Texte ein. Zunächst werden zentrale Begriffe und Kategorien der Erzähltheorie (Erzählsituation, point of view, discours, histoire, Zeit, Modus, Stimme) anhand theoretischer Grundlagentexte erarbeitet. Die erarbeiteten erzähltheoretischen Kategorien und Analysemodelle sollen an ausgewählten Erzähltexten erprobt werden.

Bei erfolgreichem Abschluss des Seminars sind die Studierenden in der Lage

- erzähltheoretische Begriffe und Analysemodelle bei der Interpretation erzählender Texte anzuwenden und den Zusammenhang zwischen Theorie und Praxis zu beurteilen,
- wissenschaftlich selbstständig zu arbeiten und sich kritisch mit der einschlägigen Sekundärliteratur auseinanderzusetzen,
- angemessen zu argumentieren und die Ergebnisse ihrer Arbeit sowohl in mündlicher Form (Referat), wie auch in schriftlicher Form (schriftliche Arbeit) darzustellen.

Leistungsnachweis: Referat und schriftliche Hausarbeit

DLB 71: Literatur und Medien

Lehrkraft : Willi Benning

Zu Beginn wird die Medialität der Literatur reflektiert. Als typisches ‚Ereignis‘ werden wir vor dem Hintergrund der traditionellen Sprachauffassung von Platon bis Schiller die Sprachkrise untersuchen, die ihren Höhepunkt zu Beginn des 20. Jahrhunderts findet, z.B. bei Hofmannsthal oder Kafka. In der Folge werden Beziehungen der Literatur zu anderen (auch: technischen) Medien exemplarisch analysiert (Bild, Skulptur, Film, neue Formen im Internet).

Gruppe C

DLC 76: Übersetzung literarischer Texte mit Schwerpunkt auf der historischen Epoche

Lehrkraft: A. Daskaroli

Die Übersetzung literarischer Texte stellt besondere Probleme je nach historischer Epoche. Ziel des Seminars ist die Einleitung in das Verfahren der literarischen Übersetzung unter Berücksichtigung der besonderen Merkmale der einzelnen Epochen der europäischen Literatur und insbesondere der Epochen der Deutschen Literaturgeschichte. In den einführenden Seminarsitzungen werden die unterschiedlichen Anforderungen bei der Übersetzung von literarischen Werken der verschiedenen literarischen Epochen vorgestellt, und zwar unter Berücksichtigung der internationalen Forschungsliteratur auf dem Gebiet. Die darauffolgende Übersetzung eines ausgewählten literarischen Werkes der deutschen Literatur ins Neugriechische im Rahmen des Seminars und unter Mitwirkung der Seminarteilnehmer zielt auf die praktische Umsetzung der gewonnenen translatorischen Kenntnisse.

Im Laufe des Seminars werden die Studenten aufgefordert

- -die besonderen Merkmale der verschiedenen literarischen Epochen und die besonderen Anforderungen zu erkennen, die sie an den Übersetzer stellen
- -die Erkenntnisse hinsichtlich der Besonderheiten der entsprechenden literarischen Epoche auf das auserwählte literarische Werk anzuwenden
- -das ausgewählte literarische Werk in die Voraussetzungen der neugriechischen Sprache und der aktuellen neugriechischen kommunikativen und kulturellen Umgebung einzuordnen

Nach Abschluss des Seminars sollen die Studenten in der Lage sein

- -ihre interlingualen Kenntnisse zu systematisieren, um die Übersetzungsprobleme bei der Übertragung ins Neugriechische eines literarischen Werkes zu bewältigen

- -die Übersetzung ins Neugriechische eines literarischen Werkes vorzulegen, die ihren grundsätzlichen übersetzungswissenschaftlichen und folglich übersetzerischen Entscheidungen entsprechen

Leistungsnachweis: Mündliches Referat und Schriftliche Hausarbeit.

Gruppe C

DLC 78 Literarische Übersetzungskritik

Lehrkraft: A. Daskaroli

Die Übersetzung literarischer Texte stellt zugleich das Problem ihrer Beurteilung. Ziel des Seminars ist die Anwendung von Kriterien zur Bewertung von literarischen Übersetzungen unter Berücksichtigung der besonderen Anforderungen, die die literarische Übersetzung stellt und die sie von der Übersetzung anderer Textsorten unterscheidet. In den einführenden Seminarsitzungen werden die unterschiedlichen übersetzungswissenschaftlichen Auffassungen der literarischen Übersetzungskritik unter Berücksichtigung der entsprechenden internationalen Forschungsliteratur vorgestellt. Die darauf folgende Untersuchung und der Vergleich zwischen eventuell mehreren neugriechischen Übersetzungen eines ausgewählten literarischen Werkes der deutschen Literatur zielen auf die praktische Anwendung der angemessenen Kriterien auf die Beurteilung des jeweiligen Translats als Trägers kultureller und kommunikativer Funktionen.

Im Laufe des Seminars werden die Studenten aufgefordert

- die besonderen Merkmale der literarischen Sprache und die Anforderungen, die sie an den Übersetzer stellen, zu erkennen
- Kriterien zur Bewertung von literarischen Übersetzungen zu bestimmen
- angemessene Bewertungskriterien auf das Translat eines ausgewählten literarischen Originals anzuwenden
- die eventuell mehreren Translate des ausgewählten literarischen Originals aufgrund von vereinbarten Bewertungskriterien zu vergleichen und gegenüberzustellen

Nach Abschluss des Seminars sollen die Studenten in der Lage sein

- angemessene Kriterien zu entwickeln, um die Übersetzung eines literarischen Werkes zu beurteilen
- die fundierte Übersetzungskritik eines ausgewählten literarischen Originals vorzulegen und wo nötig alternative Übersetzungsvorschläge zu formulieren

Leistungsnachweis: Mündliches Referat und Schriftliche Hausarbeit.

DLC 80 Didaktik Literarischer Texte I

Lehrkraft: A. Blioumi

Gegenstand des Seminars ist die Einführung der Studierenden in Grundlagen der Literaturdidaktik und Methodik. In den ersten Sitzungen werden im Überblick die wichtigsten Richtungen präsentiert, um deren Konnex mit entsprechenden Literaturtheorien aufzuzeigen. Nachdrücklich wird die Rezeptionsästhetik fokussiert, da sie den Impuls zur Entwicklung der Literaturdidaktik gegeben hat. In weiteren Sitzungen werden die Studenten auf der Basis von Lehrskizzen in Didaktisierungsmethoden eingeweiht. Ziel ist die Entwicklung didaktischer Fähigkeiten, um Lese- und Schreibkompetenzen zu vermitteln. Methodisch werden handlungsorientierte Methoden eingeführt.

Am Ende des Seminars sollen die Studierenden in der Lage sein:

- Konturen der Grundlagenforschung zu beschreiben, deren Konnex zur Literaturtheorie herzustellen und zentrale Fragestellungen der entsprechenden Diskurse kritisch zu hinterfragen.
- Diverse Interpretationsmöglichkeiten zu kennen und die Didaktisierung des Schriftlichen Ausdrucks zu vermitteln.
- Lehrskizzen zu erstellen und diese mit handlungsorientierten Übungen anzureichern.
- Bewusstsein für das humanistische Kapital literarischer Texte zu entwickeln und zur „literarischen Bildung“ einen Beitrag zu leisten, indem die entsprechenden Maximen auf die Bedürfnisse von Kindern und Jugendlichen angewandt werden.

Gruppe D

DLD 83 Deutsche Philosophie

Lehrkraft: M. Michalski

Gegenstand dieser Lehrveranstaltung ist eine bestimmte Epoche oder eine bestimmte Strömung der Geschichte der deutschen Philosophie oder das Werk eines bestimmten deutschen Philosophen. Aufbauend auf dem Grundwissen, das durch die Lehrveranstaltung „Deutsche Landeskunde“ vermittelt wurde, werden die charakteristischen philosophischen Fragen, Begriffe und Positionen einer Epoche, einer Strömung oder eines Denkers vorgestellt. Ziel der Lehrveranstaltung ist die Einführung in den eigentümlichen Charakter des philosophischen Denkens überhaupt und in die besondere Bedeutung der Philosophie innerhalb der Gesamtkultur der deutschsprachigen Länder.

Im Sommersemester 2016 beschäftigen wir uns mit Johann Gottlieb Fichte (1762-1814) und seinen „Reden an die deutsche Nation“ (1808). Wir fragen zunächst nach den historischen, biographischen und philosophischen Voraussetzungen dieser Schrift, analysieren dann vor allem deren Grundgedanken und blicken zuletzt auf deren Wirkungsgeschichte im Rahmen des deutschen Nationalismus des 19. und 20. Jahrhunderts.

Nach Absolvierung dieser Lehrveranstaltung sollen die Studenten in der Lage sein

- philosophische Fragen, Begriffe und Positionen überhaupt und solche der deutschen Tradition im Besonderen in die Interpretation einzelner kultureller und literarischer Erscheinungen einzubeziehen
- sich selbstständig in weitere Epochen, Strömungen und einzelne Vertreter der Geschichte der deutschen Philosophie einzuarbeiten

Leistungsnachweise: schriftliche Klausur

DLD 84 Neuere Deutsche Kultur

Lehrkraft: M. Michalski, G Loukisis

Die deutschsprachige Presse ist ohne Zweifel ein wichtiger Teil des multikulturellen Austausches zwischen Griechenland und Deutschland/Osterreich. Artikel und Schlagzeilen über Griechenland werden nach wie vor aber besonders in den letzten Jahren von den griechischen Medien sofort wieder veröffentlicht. Wie weit kann das Grundrecht der Pressefreiheit die moralische Grenze eines Volkes verletzen? Gegenstand des Seminars ist die Einführung der Studierenden in die Welt der

deutschen und österreichischen Tageszeitungen, Zeitschriften und online-Portale. Begriffe wie Meinungsbildung, Objektivität der Medien, Regenbogenpresse und Pressefreiheit werden ausführlich erklärt und analysiert. Mit Hilfe von Artikeln zum Thema „Die griechische Finanzkrise“ werden die Teilnehmer eine Zeitung bzw. Zeitschrift, online-Portal untersuchen.

Nach erfolgreicher Teilnahme an diesem Seminar sind die Studierenden in der Lage Grundwissen über die wichtigsten Tageszeitungen zu erwerben

Über eine bestimmte Tageszeitung zu berichten und ihre allgemeine Auffassung zu beurteilen

Die Macht der Presse zu verstehen

Ihren Beitrag als Kulturgut für die betroffenen Länder

Prüfungsform: Referat, schriftliche Seminararbeit